SEMA KAYGUSUZ

Esir Sözler Kuyusu

Türk Edebiyatı / Öykü

DK DOĞAN KİTAP

ESİR SÖZLER KUYUSU
Yazan: Sema Kaygusuz
Yayın hakları: © Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.

Dijital yayın yarihi: Ekim 2012/ ISBN 978-605-09-0765-0
Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design
Kapaktaki illüstrasyon: Ahmet Coka
Doğan Egmont Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.
19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 1 Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL
Tel. (212) 373 77 00 / **Faks** (212) 355 83 16
www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Esir Sözler Kuyusu

Sema Kaygusuz

İlksöz

Yazmak durduruyor. Yazarken kaç yaşındaysam, o tarihte kalıyorum. Bir fotoğraf karesindeki yüzlerin hiç değişmediği gibi. Zamanın bir yerinde, göz kırpışması denli kısa bir anda veya ta çocukluğa varan uzun bir anımsayışta aydınlanan bir oluş, içine sokulduğu zamanı tam anlamıyla donduruyor. Dışarıda akıp giden süreğenlikten alıkonulmuş, kendi dakikalarını kuran hayali bir zemberek geriliyor içimde. O halde durmam gerekiyor. Nasıl ki –şu anda– bu satırları okurken, yazarkenki halim gözünüzde beliriyorsa; şu noktalı virgülden sonrası, nasıl ki sizin için dizili bir yazı, benim için derin bir boşluksa, ben hâlâ o boşluğun önünde yazarkenki halimle durmaktayım. Hiç büyümeden...

Zaman zaman, yazma eylemi ile kibirliliği birbirinden ayıramıyorum. Bana kalırsa, yazdıkça kendi cehennemime çekilen bir zavallıyım da. En alçakgönüllü olduğum zamanlarda bile çapraşık bir küstahlığa bürünüyorum yazarken ve benliğimi kışkırtan küstahlıktan biraz olsun kurtulmak için, önümde açılan beyaz boşluğa, akıl, gözlem ve mantık dolu satırlar döşüyor, döşüyorum, sonra bir bakıyorum ki hepsi safsata! Tümünü siliyorum. Bir çırpıda, hiç düşünmeden... Bu kez biraz aşınmış oluyor boşluğum, biraz izli. İçimdeki sesin –yabansı, kekeme, uğultulu, akışkan veya düzensiz, her neyse– aynısını o beyazlığa dağlama şehveti doğuyor sonra. Aslında, ne gördüğümü değil ne olduğumu yazmak istiyorum, ben; neyi yazıyorsam onun ta kendisi olmayı ya da. Bir kabuksa kabuk, bir tüyse tüy, bir kişiyse o kişi olmanın tuhaf şizofrenisine kapılmayı...

Edebiyatım nedir? Sayfalarca biriktirdiğim öznelliğim mi? Kanaat simsarlarınca günden güne ele geçirilen ‘zamanın ruhuna’ karşın, bağımsızca yazarak kendi ruhuma baktırmak mı yoksa? Zamanın vahşi topuzuyla ezilmemeye direnerek, okur *için* olmasa da, *okura* yazmak mı? Peki bu soruları sormaktansa; zorlu emekler vererek yazdığım incecik kitapları kütüphanemden çekeceğim zaman, orada bir eksiklik oluşup oluşmayacağını neden kendime soramıyorum? Büyük olasılıkla, bu soruyu sormaktan beni alıkoyan bir şeye sahibim de ondan. Yumurta büyüklüğünde olduğuna inandığım bir tutku taşıyorum göğsümde. Pelür bir zarla koruyabiliyorum onu. Şükürler olsun, koçbaşlarla saldıran soruların yıkıcı etkisine, onca narinliğine karşın dayanabiliyor. Yine de, tutkumu haznesinde dengeli bir biçimde taşıyabilmek için sürekli dik ve temkinli yürüyorum. Kaygımsa en az onun kadar büyük.

Neyse ki yazdığım her şeyi er ya da geç kem gözle okumayı başarmışımdır. İlk kitabım *Ortadan Yarısından* yedi yıl önce yayımlandığı gün, içimi tuhaf bir hüzün kaplamıştı. Kapağında bir yaprak kesiti olan kitabı elime aldığımda, uzun bir süre sessizleşmiş, yayınevi yöneticilerini epey şaşırtmıştım. Galatasaray'dan Gümüşsuyu'na gelinceye değin, sersemlemiş bir halde yürüyerek onlarca insana çarpmış, üstüme gelen otomobillerle burun buruna kalmıştım. Ne bir sevinç vardı içimde, ne de heyecan. Yazmayı öğreneli beri, kendi kendime hep yazı yazmıştım. Beni 'dışarıdan' yalıtan durmaklığımın, satışa hazır bir nesneye dönüştüğünü görmek basbayağı üzmüştü beni. Uzun bir süre kitapçılara adım atmadım. Çünkü yazılarım, az da olsa bir teşhir işlevi yüklenmiş, kargacık burgacık el yazımla biçimlendirdiğim kişisel haritamı, yine kendi ellerimle bir dikdörtgene biçimlemiştim. Gizli bir alanda gerçekleştirdiğim, kendimce en büyük hakkım olan tekillik, artık son bulmuştu. Şimdi o kitabı elime aldığımda içinde yer alan kimi özentili öyküleri okudukça, yedi yıl önceki anlamsız sıkıntım bugüne dair bir kehanet mi acaba, diye düşünmeden edemiyorum. Bugünkü anlayışıma uç veren öyküleri saymazsak, *Ortadan Yarısından* bir haberci kitap olma özelliğinin ötesine geçemiyor. Elbette bu yalnızca benim kusurum değil...

Yetmişli yıllarda doğmanın en talihsiz yanı Özalizmin tam içinde büyümektir. Gelibolu'da sokağa çıkma yasağı sırasında, kardeşimle birlikte babamın dürbününü yürütüp, Hamzakoy'a bakan evimizin penceresinden Bülent Ecevit'in ellerini arkada birleştirip önüne baka baka kumsalda yürüyüşünü izlerken, bizi nasıl bir geleceğin beklediğini bilmiyorduk. Beş yıl sonra Sarıkamış'taki yan komşumuz M.A. bir gün jandarma erlerince götürülmüş, dışarı fırlamış dargın gözlerle aylar sonra geri dönmüştü. Onun işkenceye uğradığını, konuşulanları gizlice dinlerken öğrenmiştim. Acıyı bire bir başkaları yaşamıştı, biz çocuklarsa bu acının devamında gelen sağırlığın, duyarsızlığın, körelmenin tam bir temsilcisi olarak yetiştirildik. Sistem tarafından bilinçli olarak cahil bırakıldık. Canı yanan ailelerimiz kütüphanedeki kitapları sandıklara istiflediler; kendi dönemindeki gençlerin mahvoluşunu yakından izledikleri için, tekinsiz sokaklardan korumak amacıyla bizi evlere tıktılar. Öte yandan Gaziantep'teki din ve ahlak bilgisi öğretmenimiz edebiyat dersine girip 'olağan', 'devrim', 'kuşku', 'olgu' gibi daha bir sürü Türkçe sözcüğün yasaklandığını söyleyiverdi. Henüz biz Türkçe'yi kavrayamadan o sağa sola dağılmıştı bile. 80'lerin gençleri toplumun iki başlı *teenage* ejderhalarına dönüşmüştü. Aydın büyüklerimize

göre tam bir hayal kırıklığı, iktidara göre sorgulama yetisi güdük birer tüketim avcısıydık. Duygularımız önemsizdi. Gerisi günbegün sığlaşan daracık bir dünya...

İlk kitabımı okurken, gerçekliğe pamuk ipliğiyle tutunan, fantastik kurgulu öykülerimi 80'li yıllara özgü bunaltıdan kaçınmak niyetiyle yazdığımı yeni fark ediyorum. Bireysel sıkıntıları anlatan öykülerin ne denli sıkıcı olduğu önsezisiyle yapmıştım bunu. Ama beni bu ilksözü yazmaya iten başat neden, çok daha bağışlanmayacak bir şey: otosansür.

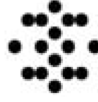
Az sonra okuyacağınız *Esir Sözler Kuyusu*'nun bir bölümü, ilkgençlik çağımda, okunaksız bir el yazısıyla güncelere yazdığım; bir bölümüyse dergilerde yayımlanıp kitaplaşmamış ve ilk kitapta yayımlanmış bazı öykülerden oluşuyor. Cümle bozukluklarını düzeltmek ve fazlalıkları atmak dışında, sözcük seçimlerine, tekrarlara ve şimdi tercih etmeyeceğim söz dizimlerine müdahale etmeden yayına hazırladım *Esir Sözler Kuyusu*'nu. Kısacası hiçbiri son dönem öykülerim değildir. Elbette ki her yazarın yayımlamadığı bir iki öyküsü vardır. Ama benim için ilgi çekici olan, şimdiki anlayışımla saf ve derin bulduğum, –bence– ilk kitaptaki kimi öykülere göre epey aşkın olan bu öyküleri, nasıl bir korkuyla yayımlamadığımdır? Kız çocuğundan genç kadına geçiş evresini, tek başına hayata başlama tedirginliğini açımlayan, dişilliğin kimyasını çözmeye uğraşan kimi grotesk, kimi ironik olan bu öyküler, zamanında beni neden utandırmıştı? –O öyküleri yazan kız, yaklaşık on dört yıl geride durakaldığı için hakkında ileri geri konuşabiliyorum.– Dergilerle ve gençlik ödülleriyle başlayan 'şanslı' edebiyat serüvenimdeki bu kara delik, çocukluğu anlatarak çocuksu veya nahif olma korkusunun yanında, fazlasıyla muhafazakâr bulduğum edebiyat topluluğunda bir yetişkin olarak yer alamama kaygısından ileri geliyordu. Genç yazarını, önünde düğme iliklenecek resmî kurallara bağlı yazınsal anlayışlara iten yaşlı edebiyat kurumu, farkında olmadan, yeni yazara kendi dünyasını dayatıyor çünkü. Yalnızca dayatmakla kalmayıp görevini tamamlamak gayesiyle, yeni gelenin güzel Türkçe'sini övmekle yetinerek –edebiyatın en temel dayanağı olan 'güzel dil' sanki bir yan unsur olabilirmiş gibi–, kendi yerleşik değerlerinden de ödün vermeyi sürdürüyor. Ne yapalım elimizdeki buysa idare edelim, dercesine...

Hiç kuşkusuz, henüz otuzlu yaşlarını süren bir yazar olarak, daha dördüncü kitabımda, ilk gençlik yıllarımda yazdığım kusurlu öyküleri yayımlamakla fazlasıyla ileri gittim. Gerçek şu ki, bundan sonra

yazacaklarıma kaynak oluşturan bu öykülere sırtımı dönmektense, onları sırtlanmayı yeğledim. Ama asıl önemlisi, on sekiz yaşında bir kıza kendimi bağışlatmamdı. Çünkü az sonra okuyacağınız 'çocuksu' öykülerdeki dil, benim şu anda kurmaya çalıştığım, salt gövdeyle biçimlenen dile analık ediyor. Olabilecek değil oluşmakta olan bir gövdenin hançeresinden çıkan bu tiz ses, kesinliği karar verilmemiş gerçeklikleri, içinde pullar uçuşan karanlıktan çıkarıp elle tutulur bir ağrıya dönüştürüyor.

İlksöz'ü bitirirken göğsümdeki tutkuyu koruyan duamı da paylaşmak isterim: Ey benim güzel Allah'ım! Yetkinlikten, okuruna güvenmeyen kör parmağım gözüne metinler yazmaktan beni koru. Bırak bir gözüm hep kapalı kalsın. Bundan sonra yazarken hiçbir şeyi aktarmak, kurmak, hesaplamak istemiyorum. Dileğim duyumsamak, yalnızca duyumsamak...

S.K., nisan 2004

Esir Sözler Kuyusu

Her öğlen üç tas yemek götürmem lazım babaanneye. Genellikle hoşaf, pilav, kıymalı patates. Annem sefertasını yerleştirdiği bir naylon torbayı elime tutuşturup (çok değerli naylonlarını geri getirmemi sıkı sıkıya tembih ederek) beni babaanneye gönderir. Bazen torbaya bir iki elma da atar. Bir tanesi benim hakkım.

Babaannem hemen hemen buruşuk bir elmaya benzer. Elleri çilli, sırtı çürük, etleri kumludur. Yemeğini yedirmek için önce onu acımayan yerlerinden tutup düzgünce oturtmanız gerekir. Gerisi salçalı bir söyleşi. Hem yer, hem konuşur dişsiz ağzıyla. Lokmalar ağzından dökülür. Belki bininci defa anlatır hikâyesini, hiç değiştirmeden. Bense evin bir kızı olmanın lanetli yalnızlığını için için büyüterek dinlerim onu. İyi bir insanım. Babaannemin anlattıklarını ilk kez dinliyormuşum gibi yaparak hayretle açarım gözlerimi.

Bana hep bir yılandan söz eder. Eskiden bu yılan her sabah evin taş döşeli avlusuna gelir, başını dikleştirip tıslayarak kimsenin dilini çözemediği bir hikâye anlatırmış. O zamanlar ev kalabalıkmış tabii, babaannem küçücükmüş ve harfi harfine anlarmış yılanın dediklerini. Evin öbür üyeleriyse, özellikle kadınlar, çığlık çığlığa sağa sola koşuşturur, bu yabansı tıslamanın içinden en küçük bir anlam çıkaramazmış. Kendimi bildim bileli, “Eeee anlatsana, ne anlatırdı senin yılan” diye sorulduğunda, babaannemin gözleri sanki mühürlüymüş gibi gölgelenir, kesin bir sessizliğe gömülür.

“Kesseniz de söylemem! Vallahi de billahi de, şart olsun ki söylemem!”

Dediğine bakılırsa, sözünün sonuna gelince yılan babaanneme döner, ‘İşittiklerin tamı tamına doğrudur, ama yalnızca duyana aittir’ deyip aynı bir ok hızında (bazen şimşek, bazen yağmur, bazen ırmak da olabiliyor) taşlıktan bahçeye akar gidermiş. Babaanneme göre yılanın bıraktığı bir esaretmiş bu. Kimsenin duyamadığı bir şeyi duymak, bilemediği bir şeyi bilmek en acılı hastalıktan daha ağrılı, en koyu yalnızlıktan çok daha betermiş. Böyle insanlar hep üzgün ve sinirli olurlarmış bu yüzden. Kalabalık çok daha kalabalık, yere düşen gölgeler olduğundan fazla karanlık görünürmüş onlara.

Bir keresinde, babaannem, lokmasını yutar yutmaz, bir çengel gibi kıvrık işaretparmağını önce kendi şakağına sonra benim şakağıma hafifçe değdirerek, “Başkalarının bilmediğini bir tek sen biliyorsan yandın! Benim

gibi yapayalnız kalırsın. İçin için çürür, ama ölemezsin... Çünkü hiç yorulmazsın” demişti.

Nedensiz bir üşümeyle ürpermiştim o zaman. Ne demek istediğini birazcık anlamıştım.

Bugün babaanneme giderken aklıma değişik bir fikir geldi. Her zamanki patikadan değil de yonca tarlalarıyla bezeli alçak tepeleri aşarak vardım eve. Yalnız kalmanın en iyi yöntemi, meğer yolu uzatmakmış. Bu arada hiç görmediğim şeyler de gördüm. Sözgelimi bir ceviz bahçesi vardı, bahçenin bitiminde yüzünü güneye dönmüş ahşap çatkılı bir ev, evin hemen yanında taş örülü alçak bir kuyu, kuyunun başında bir kadın. Suyu tulumbayla çekip çekip yere döküyor. Hiç tereddüt etmeden kadının yanına gidip su istedim. Aslında o kadar susamamıştım da.

Kadın kesin bir anlatımla çenesini kaldırıp, “Hayır, bu suyu içemezsin” dedi.

Öyle içerledim ki olduğum yerde kalakaldım. Sonra yüzüme bakıp tatlı tatlı gülümsedi. Gözleri nerdeyse yüzünün yarısını kaplıyordu. “Bu su mundar oldu” dedi, “içine yılan düşmüş.”

Heyecanla “Sahi miii?” dedim, bir yandan çevremde bir yılan ölüsü aranarak.

Kadın, çocuksuluğumu anladı benim. Göründüğümden daha çocuk olduğumu ya da.

Genişçe gülümseyerek “Yılanı gömdüm, ama istersen koca bir kertenkeleyi ezdim demin. Veya büyücek bir örümcek de var, görmek istersen...” deyince, dilimi şaklatıp kızgınca “Yok” dedim “İstemem!”

Beni taraçaya buyur etti. Sonra nefis bir limonata... Gölgeliği dengeleyen kazıkların üstünde bir dolu çan vardı. Soğuk limonatayı olabildiğince küçük yudumlayarak bu güzel zamanı iyice yavaşlattım. Her yudumda zor bir soru sordum ona:

“Bu ev sizin mi, teyze?”

“Benim değil babamın.”

“Peki bu cevizlik?”

“Orası da ağabeyimin.”

“Ya bu kuyu?”

“Kuyu benimdir, yalnızca benim.”

“Onlar nerdeler, baban, ağabeyin?..”

“Gittiler.”

“Nereye?”

“Uzaklara, büyük şehirlere.”

“Senin kocan yok mu?”

“Yok.”

“Çocuğun?”

“Çocuğum da yok.”

“Burada sıkılmıyor musun?”

“Sıkılmıyorum...”

“Sıkılınca ne yapıyorsun?”

“Kuyuyla konuşuyorum.”

“Sahi mi, senin kuyu konuşabiliyor mu?”

“Evet tuhaf bir sesi var, uğultu gibi.”

“Yalnızca seninle mi konuşur?”

“Başka kimse onu anlamaz ki.”

“Ne zamandır konuşabiliyorsun kuyuyla?”

“Çocukluğumdan beri. Kuyudan çıkan sözü anladığım zaman senden birazcık daha küçüktüm.”

“Hiç korkmadın mı?”

“Korkmadım.”

“Peki ne diyor, ne anlatıyor sana?”

Pışık yapar gibi alttan alttan muzip bir bakış attı. Kimseye söyleyemeyeceğini baştan beri anlamam lazımdı ya, yine de şansımı deneyeyim dedim. Lafı uzatmak için elimden geleni yaptım.

“Kuyunda yılanlar ölünce üzülüyor musun peki?”

“Eskiden üzülürdüm ama artık geçti.”

“Desene bir sürü yılan boğuldu senin kuyuda?”

“Evet bir sürü.”

Elimdeki boş bardağı alırken ilgiyle torbama baktı. Sefertasını koyduğumuz torbanın iç yüzeyi boncuk boncuk terliydi.

“Kime götürüyorsun yemeği?”

“Babaanneme.”

“Kimdir senin babaannen?”

“Esma.”

“Esma mı, hani şu Yılanlı Esma?”

“Evet o!”

“Maşallah hâlâ yaşıyor demek. Kaç yaşında şimdi?”

“Babam doksan yedi olduğunu söylüyor, anneme kalsa doksan dört yaşındaymış...”

Kadının kapkara gözlerinde hüzünlü bir pırıltı patladı. Bir süre sessizce cevizliğin içlerine baktı. Gözbebekleri durmadan titriyordu. Derken, eteklerini çırparak birden ayaya kalktı. O öyle yapınca mecbur ben de kalktım. Oysa hiç istemiyordum gitmeyi.

Güçlü elleriyle sırtımı sıvazlayarak, “Babaannene çok selamımı söyle. Ona de ki Nermin ellerinden öpüyormuş” dedi.

“Nermin deyince hatırlar mı seni?”

“Hatırlar elbet.”

“Peki, öyle söylerim.”

Taraçadan inerken şaka yapar gibi omzuma vurdu.

“Kocakarı olduğumda bana da yemek getirecek misin?”

“İstersen getiririm.”

“Söz mü?

“Söz.”

Cevizlikten uzaklaşırken dönüp arkama bakmadım. Ne ki kuyulu kadının, gözden kayboluncaya değin beni seyrettiğinden adım kadar emindim. Neden ardıma bakmadığıma gelince... bakmadım işte. Sanki bakarsam, ne kadar uzun olsa da ömrümü orada tüketecekmişim gibi bir sezgi doğdu içime.

Babaannemin evine vardığımda onu bahçe kapısında iki büklüm beni beklerken buldum. Boyu ne kadar da kısalmış, diye düşündüm, geceliğinin etekliği çimenlere karışmıştı.

“Nerde kaldın, öldüm meraktan!” diye bir güzel payladı beni. Hemen koluna girip onu yatağına götürdüm.

Dikkatle yüzüme bakarak, “Güneşte kalmaktan suratın kızarmış, nereye gittin bakim sen?!” dedi.

Şımarıkça omzumu silkip yanıt vermedim. Beni paylamayı bırakmazsa hiçbir şey söylemeyeceğimi çok iyi biliyordu. İnadım aynıydı onunkiyle. Sefertasındaki yemeklere nefretle bakarak yalnızca elma soymamı istedi. Aramızdaki sessizlik inadını ilk bırakan ben oldum.

“Nermin teyze sana selam söyledi...”dedim. Sözü ağzımda yuvarlayarak.

“Kim?!”

“Nermin teyze diyorum! Sana selam söyledi!”

Babaannemin gözleri bir anda boşaldı. “Nermin mi, hangi Nermin?”

“O beni hatırlar, dedi. Ellerinden öpüyormuş.”

“Sağ olsun da, kimmiş bu Nermin çıkaramadım?”

“Genç bir kadın, annemden genç sayılır.”

“Kimin gelini?”

“Herhalde hiç evlenmemiş, kocam da çocuğum da yok, dedi.”

“Evlenmemiş demek...”

“Hani şu cevizlikteki evde yaşayan...”

“Cevizlik mi?”

“Küçük ahşap bir evi var.”

“Ahşap ev haa... Kuyusu var mı peki?”

Heyecanla yerimden sıçradım. Bir çırpıda her şeyi anlattım ona. Ağzımdan çıkan her bir sözcüğün kuyruğu birbirine değiyordu.

“Var tabii, bir de kuyusu var! Hem de konuşan bir kuyuymuş bu! Biliyor musun babaanne, kuyu her şeyi anlatıyormuş ona. Uğultulu bir sesi varmış. Bir de yılanlar varmış... bir sürü ölü yılan! Yılanlar kuyuya düşünce boğuluyormuş. Esma ölü yılanları kuyudan çıkarıp gömüyormuş sonra. Kuyu her şeyi söylüyormuş ona!.. Ölen yılanların son sözlerini bile!”

Bu son cümleyi kendiliğimden söyledim. Hiçbir şey düşünmeden. Ya da ne düşündüğümün farkında bile değildim. Ama birden susmak zorunda kaldım. Babaannemin boş ağzı yavaş yavaş açılarak, geniş, tatlı bir gülümseyişe kayıyordu çünkü. Dudaklarını yaran kırışıklıklar birdenbire silindi. Ne olduğunu anlayamadım. Başını kaldırmadan gözlerini yukarı dikti. Elleri dua edercesine hafifçe yükseliyordu. Gülümserken boş damağının pembeliğini görünce, babaannem gözüme iyice komik göründü. Bir de gülme bulaşıcıdır ya, ben de başladım kıkırdamaya. Babaannem güldükçe gözünden yaşlar iniyordu. Hani şu yüzün dışına akan yaşlar... Benden destek alarak yavaşça kendini yastığa bırakırken, gövdesini zorlayan kahkahası kıs kıs kesilmeye başladı. Sakinleştikten bir süre sonra keyifle yüzüme baktı. Ama tuhaf bir keyif. Hatta içine, azıcık hüzün, azıcık huzursuzluk katılmış...

Sonra kapadı gözlerini. Ellerini güçlükle karnında birleştirdi. Uzun bir soluk üfledi, upuzun. Derken göğsü birdenbire çöktü. Kurtlarla kemirilmiş bir ağacın beklenmedik bir anda çatırdayarak düşmesi gibi. Öylece kalakaldım. Dudaklarımdaki titreme ellerime kadar yayılıyordu. Yataktaki küçücük gövde göz açıp kapayıncaya dek hızla karardı; ardından bir koku... insanı afallatan çabucacık bir çürüme! Lime lime etlerin içinde... bir kemik dizilişi ki... sedefli.

Meğerki babaannem öleli yıllar olmuştu.

1990, Tandoğan Kız Yurdu

Yüzeysel Şeyler

Her yüz metrede bir (kesinlikle yüz metre) bir inzibatın yarı kapalı gözlerle nöbet tuttuğu, etrafı tel örgülerle çevrili gri lojmanlarda, ılık havanın illa ki herkesi sivilleştirdiği bir gün, çok komik olaylar oldu. Annemin dediğine bakılırsa olanları anlatmamam gerek biliyorum; *Varlık* dergisinde üstat bir yazardan okuduğuma göre, yaşadıklarını hiç yaşanmamış bir şeye çevirmeliymiş yazar. O zaman, yazılanlar, yaşanma ihtimali yüksek yeni bir hakikate bürünürmüş. Ama tutamıyorum kendimi (ne yalan), anlatacaklarım satırı satırına doğru, yemin ederim.

Bir ön bilgi vermem gerekirse, meçli saçlarıyla tıpkı kocaları gibi bir örnek olmaya mahkûm subay hanımları (orduevlerinde kuaföre gitmek pek ucuzdur, ama gelin görün ki eğitimden kaçmak için kuaför olduğunu söyleyen birkaç gözü açık askerin eline düşen bazı subay hanımları, siyah kafa üstüne cart sarı röfleli saçlarıyla birer çizgi film kahramanına dönüşürler), pazardan, çay partisinden, eğer öğretmenlerse okuldan ya da memurluk yaptıkları devlet dairesinden, yüksek topuklu ayakkabılarını apartman basamaklarında tak tak vurarak, kendi evlerine çıkmadan önce abartılı kahkahalar eşliğinde birer birer bizim evde buluşup benim sevgili menekşecik annemle bir çift sohbet ederler. Bir de annem gibi çalışmayan hanımlar vardır ki, onlar, sabahlıklarını çıkarmadan, ısıtmalı bigudili saçlarıyla etrafa buharlar saçarak, kurabiye kokuları içinde bir aşağı bir yukarı dolaşarak, dişlerinin arasında telve birikintileriyle, annemin gözlerini dışarı pörtletecek ölçüde yeni dedikodular getirirler. Hangi astsubayın, kocası nöbetteyken hangi subay hanımıyla yattığını tabii ki söylemeyeceğim. Kaldı ki o çirkinlikteki bir adamla yatmak için insanın kör olması lazım ya, ben daha kimseyle yatmadığım için aşk yapmanın (annem 'aşk yapmak' diyor, ne de kibar değil mi?) doğasını pek anlamıyorum. Neyse, dedikodular genelde bu minvalde döner dolaşır ve benim tatlı annem yüklendiği sırları kimseye anlatmayacak kadar sözünün eri bir hanım olduğundan, gün geçtikçe antepişi bakır bir sürahiye benzemeye başladı. Bu arada, ben dedikodunun ham lezzetine o kadar çok doydum ki, ne kadar çekici bir şey olsa da bir türlü dedikodu yapamıyorum, bir de bunları hiç duymamış gibi mükemmel rol oynuyorum. Bazen konuşulanları dinlerken yakalandığımda, katıksız bir aptallığa bürünerek, annem dahil herkese güvence vermiş oluyorum. Gerektiğinde düşmanlarımın yüzüne aval aval bakmakta üstüme yoktur. Ama, kimsenin hesap etmediği bir şeydir, benim

yazıyor olmam. Yani yazmanın esrarengiz gücünden bu kadar da bihaber olunmaz ki canım! Babam her zaman çok tehlikeli baktığımı söylüyor. Teyp gibi sürekli kayıt halindeymişim.

Güzel bir mevsimin mutlu etmek için insan sınıfı tanımadığı o güne dönersek, askeri ring otobüsünden gözyaşları içinde fırlayarak bizim kata koşuşturan Nuriye teyzeyi görünce, bisikletimi devirdiğim gibi arkasından eve girdim. Annem gelen gidene alışık olduğu için kapıyı açık bırakmıştı. Nuriye teyzeyi öyle ağlamaktan mosmor görünce, annem bir ölüm haberi alacağını sanarak hemen göğsünü tuttu (bu en tipik hareketidir). Ancak, Nuriye teyzenin üzüntüsü bambaşkaydı. Meğerse para hırsı yüzünden cimrilikte sınır tanımayan Güngör teyze, kendi kızı Ebru ile Nuriye teyzenin kızı Filiz anaokulunun bahçesinde tahterevallide karşılıklı oynarlarken, yine bir subay hanımı olan anaokulu müdürü Nihan hanıma demiş ki:

“Bir şu Nuriye’nin kızına bak, ne kadar da kara, bir de benim kızıma bak, hem sarışın hem de akça pakça.”

Tabiî Nihan hanım yememiş içmemiş, serviste gelirken Güngör teyzenin bu densizliğini Nuriye teyzeye yetiştirmiş. Nuriye teyze bir yandan duyduklarını anneme zorlukla anlatıyor, bir yandan hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Annem her zamanki şefkatiyle (zaten Nuriye teyzeyi çok sever) kadıncağızı teskin ederken misafir odasına buyur etti. Daha kim, nerde, nasıl dedi, diye olanları ayrıntılandırmaya kalmadan, sözün sahibi cimri Güngör, elinde çiçek kursunda yaptığı aptal atatürkçiçekleriyle (yeşil krepon kâğıdına sarılmış bir telin üstünde sallanan yıldız biçimli bu devasa çiçekler, bütün misafir odalarının başköşesinde lüzumsuzca yer kaplar) misafir odamıza dalarak, “Hayrola Nuriyeanım neden ağlıyorsunuz?” diye sormaz mı?! Annem kendisini kibarca dışarı kışkışlamak için davrandıysa da, Nuriye teyze öğretmenlikten ve biraz da albay hanımı olmasından gelen bir güçle, sesini yükseltmeden bir çocuğu azarlar gibi cevap verdi:

“Aşk olsun Güngör! İşi gücü bırakıp beş yaşında çocuğun dedikodusunu mu yapıyorsun? Pes yani. Hiç yakıştıramadım sana.”

Beklendiği gibi soluk benizli cimri Güngör inkâra kalkışmadan önce zekice bir atak yaparak, “A a ayol ben ne demişim, inanmayın öyle her duyduğunuza!” deyip olduğu yerde kalakaldı, elindeki atatürkçiçeği gözle görülür biçimde tir tir titriyordu. Annem, bir soluk benizli cimri ve ödlek Güngör’e, bir Nuriye’ye bakarak ne yapacağını bilemez halde ayakta dikiliyordu. Tırnaklarımı kemire kemire olanları zevkle izlediğimi görünce

kaşıyla işaret edip odadan çıkmamı istedi, bense kapıya doğru yönelmiş gibi yapıp annemin insanların yanında beni hiç azarlamadığına güvenerek salonun girişindeki yemek masasının sandalyelerinden birinde varlığımı hemen unutturdum. Nuriye teyze duyduklarını kelime sektirmeden anlattı. Güngör'ün ateşli inkârını görmeliydiniz. Aman hiç olur muymuş öyle şey. Hem Filiz'i kendi kızı gibi severmiş o. Tam tersine onu çok güzel bulduğunu söylemiş. Bu ne terbiyesizlikmiş canım! Ayrıca Nuriyeanım neden hatırlamıyormuş, geçen yıl kampta Filiz'le nasıl kumdan kale yaparak çocuğu eğlendirdiğini? Asıl ona aşkolsunmuş ki bu söze hemen kanmış da kanmış! Nuriye teyze bir türlü ikna olmuyor. Uzun bir tartışmanın sonunda iki kadının yüzleştirilmesine karar verildi ve bu lafı Nuriye'ye duyuran anaokulu müdürü Nihan hanımı çağırmamı istediler. Nihan hanımı evde bulamayınca yaşadığım hayal kırıklığını anlatamam. Uzun arayışların sonunda kadını kantinde deterjan fiyatlarını bir bir ve defalarca sorarak, bozuk aksanlı Kürt askere cehennem azabı çektirirken buldum. Annemin onu beklediğini söyleyince, tam kocaların eve dönüş saatinde gelen bu garip davetten işkillenip "Hayrola?" diye soruverdi. Ben de yüzümü iyice mahzunlaştırarak, Nuriye teyzenin içli içli ağladığını söyledim ve söylemediğim diğer şeylerle onu tuzağa düşürdüğümü sandım. Kendi kendine "Hay Allah!" dedi, "Keşke de anlatmasaydım." Sonra işini bitirir bitirmez geleceğini söyleyerek telaşla deterjan fiyatlarını sormaya devam etti.

Eve döndüğümde Nuriye teyze ile ablak, soluk benizli, ödlek ve cimri Güngör, karşılıklı koltuklarda oturmuş birbirlerine bakmadan kahvelerini içiyorlar, annemse boşuna bir çabayla yanlış anlamaların tehlikesini anlatıyordu ki, birkaç dakikaya kalmadan Nihan hanım vergi memuru Süttiye hanımla birlikte içeri girdi (isim uydurmak da ne zormuş!). Beklendiği gibi bu yüzleşmeden hiçbir şey çıkmaması bir yana karşılıklı sataşmalar ve tehditler havada uçuşmaya başladı. Bak beni zorlama geçen perşembe ne söylediğini de söylerim haaa! Ne demişim, söyle bakalım ne söylemişim?! Hanımlar bakın ayıp oluyor, birazdan beyler gelicek, rezil olucaz kocalarımıza. Yok yok ne saygı kaldı ne de akıl. Bir an boş bırakmaya gelmiyor sizi! Nuriyeanımcım vallahi öyle değil, ben dedim ki Filiz esmer güzeli, ne şirin bak. O tutmuş çarpıtarak anlatmış size. Haydaaa sen beni salak yerine koyuyorsun ama, ben ne duyduğumu gayet iyi biliyorum, dağlı sen de! Ben mi dağlıyım, ben mi dağlıyım, bir kere ben

subay kızıyım! Yalan söyleme Nihan, senin babanın fotoğrafçı olduğunu hepimiz biliyoruz, kompleksin de bu kadarı olmaz canım, aslını inkâr etme!

(Yarım saat içinde gelişen bu acayip patırtıyı ayrıntısıyla anlatmak için, herhalde bir sürü parantez açmam gerek. Oysa bu parantezler, parantez parantez içindeler, acemiliğimi iyice yüzüme vuruyor; yazmanın insanı çaresizliğe sürükleyen bu garip serüveninde, uzun cümlelerin gösterişine kapılarak, düşüncemi yüzeye taşıyan bütün parantezlerimi unutturmak istiyorum aslında. Bir de hep yüzeysel şeyler boğuyor beni. Düşsel yaratıkların oynadığı değil, gerçek insanların yaratıklaştığı bir yüzeysellik benimki. Bu yüzden en iyisi olabildiğince kısa kesmek.)

Bizim evdeki hengâmeyi duyan karşı komşu, Kocakulak Duygu hanım, tek başına gelmeye cesaret edememiş olacak ki yakın arkadaşları Gül ve Necmiye'yi telefonla aramış. Ondan ona yayılan hızlı bir haberleşmeyle dört-beş kadın daha çocuklarını kaptıkları gibi salonumuzda toplaşıverdiler. Annem çoluk çocuğu mutfağa çekip her birine tek tek elma soymaya başladı. Salonda bağrışan kadınlar önce iki grup halinde karşılıklı tartışırlarken, kendi içlerinde bölünerek ikili ve üçlü gruplara ayrıldılar. Konu birdenbire dağılıp çoktandır içlerini kemiren başka meselelere ayrıldı. Şebnemcim sen dememiş miydin Lütfiye'nin kocası kantin parasını zimmetine geçiriyormuş, diye?! Benim söylememe ne hacet, bunu herkes biliyor. Mitoman Yüzbaşı Selahattin'in uydurmasıdır bu! Mituman mı, sen benim kocama mintimin mi diyorsun? Hah hay, hata bende ki cahile laf anlatıyorum. Şule hanım, Şule hanım! Kocan kurmaylık sınavını kazandı diye fazla havalandın sen. Susun bakiim! Olgunluğuyla tanınan Lütfiye teyze bir süre sonra tiz sesler çıkararak kulak çınlatan acayip bir söyleve başladığında, ben evin içinde tepinen çocukları bir araya toplamak gibi iğrenç bir görev üstlendiğimden konuşulanları tam duyamadım. Ama Kaçpara Nihan'ın kirpiksiz oğlu Murat'ı odama gizlice dalıp haftalığımla aldığım deodorantı hiç durmamacasına sıkarken bulunca, cinlerim tepeme çıktı. Annneeeee! Murat gerizekâlısı odama girmiş! Sen kimin çocuğuna gerizekâlı diyosun bakiim. Senin çocuğuna diyorum var mı diyeceğin! Hanımlar çocuklarınıza sahip çıksanıza! Annemin çimdiğiyle hemen sustum susmasına ama, Kirpiksiz Murat'ı balkona kilitleyerek öcümü yeterince aldım.

Kart sesli Gonca teyzenin, salonda toplanan herkesin kirli çamaşırlarını bir bir ortaya dökmesi, sanırım son nokta oldu. Ardından gelen sinir krizleri, hanımlar arasında gelişen ast-üst ilişkilerinin yarattığı hiyerarşi (bu

kelimeyi yeni öğrendim, itiraf edeyim yalnızca bu kelimeyi kullanmak için kuruyorum cümlemi) kaçınılmaz olarak yok olmuştu. Askeri yaşamın, bizleri gün geçtikçe karikatürleştiren düzeninde, neremize takacağımızı bilmediğimiz rütbelerin ağırlığından nihayet kurtulmuştuk; herkes ağzına geleni söyleyerek, dağdağalı kasaba veya küçük mahallerden arta kalan en bayağı, en yıkıcı ve en samimi cümleleri kurmaya başlamıştı. (O yerleri ‘Ben kızken’ diye başlayan sohbetlerden tanıyorum.) Yanlış anlaşılmasın, sivil hayatın bayağılığından söz etmiyorum, lojmanın yapmacıklı ilişkilerine daha fazla dayanamayan kadınların acımasızca döktüğü kelimelerin özgül ağırlığını hissetmekle ilgili bir şey, benim söylediğim. Annemin, elmalar bitince, çocukları oyalamak için hıyar soyup tuzlaması, ona buna su yetiştirmesi, susma hakkını çocuklarla oyalanarak kullanması, biraz acıklıydı. Eminim onun da bir fikri vardı söyleyecek, ama bu arabulucu tavrı takınmaktan başka bir şeye kalkışmayarak, ev sahipliği rolünü kazasız tamamlamak istiyordu. Bir de benim parantezlerime sığmayacak bazı durumlar var ki, onları anlatabilmek için bir dolu şey daha yaşamam gerek, böyle devam edersem, değer verdiğim her şey parantezlerimin içinde sıkışıp kalacak.

Kart sesli, koca memeli, açık saçık fıkra anlatma erbabı Gonca’nın, ekşi suratlı, çürük yerlerini saklamak için sürekli boynuna fular takan Uğur’a söylediklerini, yeni evli, teğmen hanımı, güzel kadın Şeyda’nın şaşkınlıkla dinlediğini gördüğümde, salonumuzun orta yerinde, kara delik misali kocaman bir boşluk açıldı. Benim için eğlenceli olan bu kavga, her dakika, çok acıklı bir sahneye dönüşüyordu. Birkaç hafta önce istismar denilen bir tavırdan söz etmişti babam. İnsanın insana ettiği kötülüklerin en küçüğü, öte yandan en aşağılık olanıymış, istismar. O zaman, ne demek istediğini pek anlamasam da, istismara açık zayıf yanlarımızdan yararlanarak, insandan insana çarpa çarpa mahvolduğumuzu, tarihöncesi bir cadının büyülü küresine baktığı gibi salonumuzda açılan kara boşluğa bakarken gördüm. Bir de kendi istismarımı... Evimizde toplaşan kadınlara öfke duymuyordum, hayır, çoğunun söyledikleri kısmen doğru, attıkları palavraların birçoğu yerinde sezgilerdi. Yanlış olan benim görme biçimim! İnsan böyle görürse asla iyileşemez. Yazarken, aynı annemin yaptığı gibi bir susma hakkı geliştirmeliyim ben de. Kimseyi istismar etmemek için...

Oysa, aşırı esmerliğini saklamak için saçlarını kanarya sarısına boyayıp kiraz rengi dudak boyası kullanan Nuriye teyzenin, küçük kızı hakkında “ığyk ne kadar da kara” diye konuşulunca, neden bu kadar içerlediğini

anlamazlıktan gelmek, benim için mümkün değil. Kadife kahve tenli küçük bir kızın, büyüdüğünde sülün gibi yakıcı güzellikte bir kız olacağını umut etmekten başka, insanın elinden ne gelir? Bu satırlar, uğursuz bakışımla yan yana düşen bu kargacık burgacık harfler, yazılır yazılmaz silinmeli mi yoksa?

Lise 3, Bornova

Üzüntü Avcısı

I

Benim boyum Nilüfer'den kısadır. Onunla ne zaman bir bankta yan yana otursak, havada asılı kalan ayaklarım gelişigüzel sallanmaya başlıyor. Bütün ciddiyetimi bertaraf eden bu sallantıyı kesmek için bacaklarımı birbirine dolayarak kıpırdamadan durmaya çalışıyor, ama Nilüfer'le muhabbete dalınca yeniden sallanmaya başlıyorum. Öyle olunca Nilüfer'e söylediklerimin yarısı yalan oluyor. İnsan düzgün bir şeyler konuşuyorsa düzgünce oturmalı di mi?

Okulun bahçesindeyiz. Öğrenciler hızla dağılıyor. Bizse cehennemin içinde yan yana durabiliyoruz ancak. Dışarı çıkınca Nilüfer beni unutuyor...

Annemden bana geçen konuşma becerimle, çok iyi düşünülmüş cümleler döküyorum. Hem cesur, hem de incitmeyen tebeşirli cümleler...

"Bak ne diyeceğim Nilüfer... Gel seninle çarşıdan parka kadar her gün bir saat yürüyelim."

"Yürüyünce bacaklarım birbirine sürtüyo. Baldırlarım pişik oluyo ama."

"Ayaklarını açarak yürüyemez misin?"

"Abuk sabuk konuşma, ne o öyle sünnetli çocuklar gibi!"

Onun muzip benzetmeleri içimi rahatlatıyor.

"Sen şimdi kaç kilosun, söylesene."

"Kimseye söylemicene söz ver..."

"Söz!"

"Kardeşinin üstüne yemin et."

"Kardeşim mi, ben kardeşimi sevmem ki..."

"Kardeşin üstüne yemin etmezsen söylemem!"

"Tamam, kardeşim üstüne yemin ederim ki asla kimseye söylemeyeceğim."

Nilüfer kuşkuyla gözlerime bakarak "Vazgeçtim söylemicem," diyor.

Güven vermek için hafifçe sırtını sıvazlayarak "Boş ver, istemiyorsan söylemezsin" diyorum "Ama derhal sıkı bir rejime başlaman gerek senin."

"Kaç kez başladım, bilsen. Bizimkilerin yediklerini görünce dayanamıyom. Zeytinyağlılar, kuru köfteler... Açlıktan geceleri uyuyamıyom, kalkıp atıştırıyom ben de."

"Annenler fark etmiyor mu?"

"Fark ediyolar fark etmesine ama, bi şey demiyolar."

Nilüfer'in yüzüne eğiliyorum. En ikna edici tonlamamla, tehdit eder gibiyim bu kez. "Böyle olmaz Nilüfer! Disiplinli olmalısın. Ailenin sana destek olması lazım. Böyle giderse asla zayıflayamazsın ona göre!"

Sıkıntıyla yüzünü buruşturuyor. Başkalarından yüzlerce kez duyduğu bir şeyi tekrarladığım için biraz utanıyorum.

"Dur dur üzülme sakın! Sen şişmanken de güzelsin, valla..." diyorum şefkatle, "ama ilerde, otuzuna varmadan bir sürü hastalık bekliyor seni. Tansiyon, şeker, ne bileyim, hazımsızlık falan..."

Bembeyaz tombul ellerini kucağında birleştirip ümitsizce parmaklarına bakıyor. Uzun kirpiklerinin altında gözlerinin hüzünlü buğusu parlıyor.

"Kimse zayıflamamı istemiyo benim."

Ellerini tutuyorum, ama o benimkini tutmuyor. Karşılıksız bir öpüşme gibi...

"Saçmalama!" diyorum, "öyle şey olur mu hiç, bence zayıflamak istediğini onlara inandıramamışsın. Yani... Şunu demek istiyorum, annengiller senin zayıflamak konusunda bu kadar kararlı olduğunu bile bilmiyorlar. Anladın mı?"

Elimi sertçe kucağından itip bağırıyor.

"Ne diyosun sen yaaa! Ben çocuğum, onlar anne-baba! Karıştıyosun galiba, büyük olan onlar!"

Uzun bir süre ne diyeceğimi bilemiyorum. Elimi iteklediği için biraz da kızgınım aslında. Okulda onunla konuşan bir tek ben varım. Şimdi kalkıp gitsem, sabahçıların tozu dumana kattıkları okul bahçesinde kocaman lacivert bir şey olarak yapayalnız kalacak.

"Nilüfercim" diyorum yumuşacık, "bak bu konuda yanılıyorsun. Annemiz ile babamız artık büyümüyor, gerçekten. Büyüyen sensin. Sakın onların senden daha akıllı olmalarını bekleme."

Kaşlarını çatarak şaşkınca yüzüme bakıyor. Cümlemi hiç anlamadığını görüyorum.

"İnsan evladı için her şeyi yapar!" diyor. "Her şeyi!"

"Ya, ne yapacaklarını bilmiyorlarsa?"

"Bilmezler mi, biliyolar ama işlerine gelmiyo."

"Nasıl yani?"

"Benim özel bi kliniğe yatmam lazım anladın mı! Benim gibi bi sürü şişkonun olduğu bi yere. Öyle rejimle, yürüyüşle olmaz bu iş! Hepimiz aynı şeyleri yiyicez, aynı saatte kalkıcaz, spor yapıcaz, ameliyatla yağlarımızı aldırcaz..."

“Var mıymış böyle bir yer?”

“Var tabii, geçen gün *Hürriyet*’te okudum, Balçova’da özel bir klinik açılmış.”

“Eee? Niye babana göstermedin?”

“Gösterdim, ilgilenmedi bile! Öyle yerler çok pahalı oluyomuş.”

“Ama siz zenginsiniz...”

“Biz değil, babam!”

Heyecanla ayağa kalkıp Nilüfer’in karşısına geçiyorum.

“Ege Üniversitesi Hastanesi’ne gitsenize. Bizim üst komşu Gülseren teyze orada bir yılda tam otuz kilo verdi. Hem orası daha ucuz, baban razı olacaktır bak göreceksin. Eğer razı olmazsa babama söylerim, seninkini ikna etmeye çalışır. Annem annenle konuşur. Ne bileyim, gerekirse ayaklarına kapanır yalvarırız. Taş kalpli değil ya bu adam. Sonra, her gün hastanede seni ziyaret ederim, kaçırdığın dersleri anlatırım, kitaplar getiririm. Bir yıl kaybetsen ne çıkar. Böyle üzüntü çekmenden iyidir.”

Nilüfer yüzünü okula çevirerek, küskün bir ifadeyle bütün umutlarımı mahvediyor.

“Ben o hastaneye gitmem!”

Sabırsızca “Niyemiş?!” diye soruyorum. Aptalca bir yanıt alacağımdan emin olduğum için küçümseyiciyim de.

“Kardeşim o hastanede öldü...”

“Senin kardeşin mi öldü?!!!”

“Evet, dört yaşındaydı daha, sarışın, yumak gibi...”

“Neden neden peki?!”

“Bilmiyoz, ateşi yükseldi önce, sonra gözlerinin akı döndü. Yalnızca gözlerinin akını hatırlıyom şimdi. Gözleri ne renkti... acaba?”

II

Okuldan geç geldiğim için annem kızgın bana. Çok yumuşak kalpli olduğundan kötü şeyler söylemiyor. Yine de ardı arkası kesilmeyen soru yağmuruna tutuyor beni. Bu kez ona doğruyu söylemek istiyorum. En doğrusunu... Ama bir türlü fırsat vermiyor. Bigudilerden yeni çıkmış saçları, annem konuştukça bukleler halinde zıp zıp zıplıyor. Birazdan çay partisine gideceği için telaşlı. Nedense bir solgunluk var yüzünde, hatta

sapsarı olmuş. Endişenin annemi bu kadar soldurması hoşuma gidiyor biraz. Benle daha çok ilgilenmesi için iyice suskunlaşıyorum. Ama garip bir kızgınlık var havada. Annemden bana çarpıp mutfağa yayılan yoğun bir duygu hissediyorum. Nedenini anlayamıyorum tabii. Daha önce de okuldan geç geldiğim olmuştu, hiç böyle bakmamıştı yüzüme. Ben de meraklanmaya başlıyorum. Annem bana bir şey söyleyecek, söyleyemiyor. Birdenbire bir üfleyişte çıkarıyor sözünü.

“Sen anal seksin ne olduğunu biliyor musun?”

“Hööö?”

“Demek bilmiyorsun?”

“İlk kez duyuyorum...”

“Arkadaşlarından biri anlatmadı mı sana?”

“Yooooo...”

“Bak doğru söyle Serpil! Daha önce anal seks diye bir şey duydun mu, duymadın mı?!”

Hüngürdeyerek yanıtlıyorum, “Yaa anne, ne demek olduğunu bile bilmiyorum kiii!!”

Annem üstüme eğilip uzun gölgesiyle karartıyor beni. İnce parmaklarını şekilden şekle sokuyor anlatırken. Başka bir şey sormayayım diye olabildiğince açık anlatmaya çalışıyor ama, bunu da beceremediğinden elleri birbirine giriyor. Kıpkırmızı bir suratla ‘ters ilişki’ diyebiliyor yalnızca. Yani kurduğu onca gevelemenin içinde, bir anlam ifade eden tek tanım bu. İster istemez yüzümü buruşturuyorum. Benim ‘ters ilişki’yi yadırgadığımı görünce rahatlıyor biraz. Yüzündeki kızarıklık hızla küçülüyor.

“Arkadaşlarından böyle şeyler duyarsan, önce bana sor e mi? Ben sana en doğrusunu anlatırım” diyor.

“İyi de nerden çıktı şimdi bu? Kimse bana böyle bir şey söylemedi ki.”

“Şebnem de mi anlatmadı?”

“Hayır anlatmadı.”

Annem “Beni iyi dinle...” diyor işaretparmağını gözüme sokarak. “Bir daha Şebnem’le görüşmeni istemiyorum!!”

“Niye??”

“O kız defalarca evinden kaçmış, babası sürekli dövüyormuş, bazı şeyleri erken yaşamış bir kız o, ailesi de hunhar, bir daha onların evine gitmeni istemiyorum.”

Aklım karışıyor. “Ne yani Şebnem’in suçu ne anlamadım? Ben de sürekli dayak yesem ben de evden kaçarım.”

Annem korkuyla geriye kaçılıyor, “Sence evden kaçması normal mi?!”

“Evet... Evden kaçtığını herkes biliyor. Babası her yakalandığında onu muayeneye götürmüş.”

Annemin gözleri dehşetle büyüyor. “Madem biliyordun, niye bana söylemedin?!”

Başımı öne eğip susuyorum. Annemin ortalığı çınlatan haykırışına karşı koyamayacak kadar küçüğüm çünkü. Mutfak bezlerini alıp alıp tekrar tezgâha atıyor. “O kız eve erkek alıp ters ilişkiye giriyormuş, o yaştaki çocuğun yaşantısına bak! Bir daha asla Şebnem’le görüşmeyeceksin, anladın mı? Kesinlikle görüşmeyeceksin! Eğer ki o yanına gelirse, açık açık söyle. Annem istemiyor, de! Şebnemle seni yan yana görürsem, gizli gizli görüştüğünü duyarsam, bir duyarsam...”

Sessizce, “Peki” diyorum.

Bu ‘peki’nin dürüstlüğünü tartmak için uzun uzun yüzüme bakıyor, annem. Onu inandırmak için devasa harflerle bir ‘peki’ çiziyorum bakışlarımla. Annem sakinleşiyor. Bana öyle bağırdığı için biraz pişman görünüyor. Hiçbir şey söylemeden çorbamı koyuyor önüme. Tok olmama rağmen onu sevindirmek için çorbayı iştahla içiyorum. Annem sinirleri gevşemiş bir halde izliyor beni. Ama gözlerindeki endişe hâlâ olduğu yerde duruyor. Ekmeği ağzımda yuvarlarken, “Zaten yeni bir arkadaş buldum” diyorum, “Şebnem’i unuttum bile.”

Lise 3, Bornova

Sessizlikler

Güzelliği fazla övmemek gerek. Çok ayıp. Doğanın küçük bir rastlantısı deyip geçmeli. Olmuyor. İnsan, büyüleyici bir şey gördüğünü sanıp yerinde dakikalarca duralıyorsa, o duralamanın yarattığı sessizliğin içinde küçük parçalara ayrışıveriyor... Kendini kapatıyorsun üstüne. Bir tek etinin uğultusu, bir de soluk... Tanrı'yla burun buruna durmak gibi. Sonra o tanrısallıktan azıcık sana geçmedi, diye için için bir hınç. Sessizlik buhar gibi yayılarak sessizliklere dağılıyor. Seni nemli tutacak büyücek bulutlara. Japon balığımı görünce, aynı böyle boşaldı içim. Sağırlaştım. Daha önce gördüklerimi hemen unuttum. Aklımdaki bütün biçimler tokmak kafalı bir japonbalığının altın pırıltısıyla yaldızlandı. O zaman hayalkafesim dar geldi göğsüme. İşte hıncımın kaynağı buydu benim. Darlık, bunaltı! Hayali bir şey olamamak. Elime alıp bütün gücümle sıkasım geldi onu. Ha yüreğim, dedim, ha balık... Bu japonbalığı kadar küçük müyümdür? Tutunacak mantıklı bir neden uydurdum hemen: Bunu yaparsam kesin beni döverler!

Oysa ne olursa olsun avucunda hissetmeli Tanrı'yı. Öldüresiye.

Aldım eve getirdim, kimseye sormadan. Naylon bir torbanın içinde çalkantılı kısa bir yolculuktu. Kürksüz, kokmaz nasılsa, nasılsa işemez ortalığa. Kimse, bu neee? ne buuu? demez. İlla ki benim odada dursun, diye tutturmaz. Benden gizli yem vermelerinden korkarım bir tek, dişsiz ağzıyla kurtçukları nasıl da koparıp yediğine yakından bakmak için hani. Yoksa onun ateş rengi tüllerinden kime ne. Kime ne nasıl süzüldüğü daracık suyun içinde, bir aşağı bir yukarı yüzerek. Yüzme değil çabalama, hırpalamak kendini boşuna.

Önce bir kavanoz buldum en büyüğünden. Şeker kavanozu ne kadar büyük olursa işte.

Solungaçları eteklikleri andırırdı, fırfırlı felan. Önce bir gözünü dönerdi, sonra öbürkünü. Pek geç anladım, balık beni görmüyordu. Camın, suyun saydamlığı yetmiyor karayı algılamakta. Kavonoza tık tık vurduğumda suya yem düşeceğini biliyordu; başını yukarı kaldırınca bir elin devasa gölgesini izliyordu patlak gözleriyle yuvalarında. Sevmek miydi benimki acımak mı anlamadım? Hüzündü sessizliği. Ben de o hüznü emiyordum balıktan; kendimdekinin ne tür olduğunu bilmemektendi açlığım. Yoksa balığa ne gerek. Oturursun yatağında. Kitaplığında, babanın dilini çözemediğin tarih kitapları. Bön bön bakarsın meşin ciltlere. Kimse şunu okumalısın, demez sana. Oturur yazarsın, nesi güzel bilmeden. Yazarsın, yazarsın bir sürü kanlı

şey. Sahi kompozisyon sınavımdan on aldıydım, iyi mi; yine de okuduğunu anlamadığını söylediydi öğretmen. Büyük bir sıkıntı seninki, demişti. Kocaman. Ben de nemli bir bakışla suskun, eve dönüp yine sayfalarca günce yazdım. Öfff'lerle başlayan Tanrı'nın görmediği cümleler.

Bazen anneme en tehlikesizlerini okuyorum. Kaygıyla geriliyor yüzü, üzülüyorum. Beğeni ile korku arasında büyüyüp küçülüyor burun delikleri. Yok bir şey, diyorum. Hepsi uydurma. Oysa insan eline almalı harflerini önce, kendi bağrına damgalayıp sonra yazmalı. Handiyse tükürük üretir gibi benimki. Durmadan. Genzimde biriktirip ya yutuyorum hepsini, ya da boşluğa sallıyorum.

Balığın geldiği gece küçük bir sesle uykum bölündü. Yutkunma gibi bir şey. Işığı açtım bir baktım, benimki kavanozun ağzında hava yutuyor. Odamdaki gece ışığını çırpınırcasına ısırıyor. Parmak uçlarımda koşarak mutfağa gittim, bidondaki içme suyunu döktüm kavanoza. Dinlenmiş, yumuşak bir su. Sonra dezenfektan mürekkebini döktüm. Birkaç saat sonra yine aynı. Luk luk luk bir ses. Yine dinlenmiş su, yine mürekkep. Bu boğuntuyu tanıyorum bir yerden. Bu soluksuz kalıp başını yukarı, en yukarı uzatmayı.

Sabah uyandım baktım ki halsiz. İyisi mi, dedim daha büyük bir kap bulmalı. En şirininden sordum annemin komşularına. Sizde koskocaman bir kavanoz var mı? Bir turşu kavanozu buldum ki nasıl yeşil, nasıl sirke kokulu. Tazyikli sularla yıkadım defalarca. Defalarca fırçaladım bar bağlamış yüzeylerini. Sonunda japon çıldırdı sevinçten. Baş döndürücü sözler yazdı suyun içine. Üç günde bir değiştirdim suyunu, üç günde bir mürekkepledim. Gittim canlı yemler getirdim ona, leş kokulu kara solucanlar. Derken odada korkunç bir çürüme kokusu. Temizliyorum, yıkıyorum, olmuyor. Japon, kavanoza gir çık, gir çık, zedelendi. Yüzgeçleri yırtık pırtık. Mutfaktan odaya kadar bütün yerler su. Annem çıldırdı! Bir de içme suyu harcadığım için kızdılar bana. Bazı bidonları odamda sakladım.

Balık kaplıyordu beni, kimseyi inandıramadım. Alev rengi bir korkuya kesildi yüzüm. O ne yerse karnımda öğüttüm. Bir balık kadar az dışkıladım üzüntüyü.

Uykularım kaçtı onu izlemekten. Ne zaman o luk luk çırpınsa, yatağımda sıçradım. Elbette soldu günden güne. Karnı çillendi, koyu lekeler sardı başını. Yaşlı bir kadın gibi çöktü dibe. Kendi pisliğinin içinde geçmeyen zamana baktı.

Tutturdum, bana havalandırma motoru alın, diye. Almadılar. Tek başına yaşar, dediler, korkma. Yaşar yaşamasına ama ne fena bir yaşamak. Ne cehennemi yalnızlık. Gazoz pipetleri aldım bir sürü. Saatlerce hava üfürdüm ona. Kavanozda sinir bozucu bir fokurtu. Ben üfledikçe su bulanıyor, önünü göremiyor balık. Pislikler fışkırıyor dipten yüzeye. Bisikletimin jantları bodrumda paslanıyor.

Bugün dediler ki, hadi denize. Bizim evin zalimleri...Yok, dedim. Şurdan şuraya adım atmam. Balığım soluksuz kalır ben gidersem. Herkes güldü bana kara dolgulu dişlerle. Geçen yılın tuzuyla kurumuş fosforlu bikinimi gösterip, geleceksiiin, geleceksiiin, dediler. Peki ya nöbet, peki ya solgun balığın pörtlek gözündeki sitem?

Sema kıyıda durma! Sema oğlanlarla kayalıklara gitme! Sema sala yüzmek yok! Sema çakıl kesecek ayağını! Denizkestaneleri batacak sana, mor denizanaları çarparsa uyuşacak bacakların! Bak kramp girerse haa! Luk luk kıvranıyordur benimki şimdi. Bu kıvranışı kime söylemeli, nasıl? Her dalga bir üzüntü köpüğü. Bir meyve kabuğu gibi kendimi yüzüstü denize bırakmalı. Tükürüğümün şekerli tadını keşfetmeli. Tuzla ağırlaşmalı kirpiklerim. Dalgaların gürültülü sığınağında insan sesleri erimeli, denizin içinde kırılmalı ışıklar; uzun uğultular duymalıyım önce, sonra sessizlere bölünen sessizlikler... Kabarcıklar saçlarıma üşüşmeli. Ya da bir koşu eve dönüp avuçlarımın içinde öldüresiye sıkmalıyım balığı. Herkesten önce.

1992, Tandoğan Kız Yurdu

Kayıp

Feyman teyze telaşlı. Bir yandan tırnaklarına yeni sürdüğü ojeleri sağa sola bulaştırmamaya gayret ederken, bir yandan telaşlı olabiliyor. Bu onun en bilindik halidir. Bu yüzden her keresinde inandırıcılığı yavaş yavaş azalır gözümüzde. Bir de, paspal bir biçimde, saçında bigudiler, üstünde sabahlığıyla, apartman merdivenlerinde ansızın belirivermesi ve birkaç dakika sonra, file çoraplarla bir film yıldızı gibi birdenbire ortaya çıkması, biraz gözümüzü korkutuyor. Üstelik acayip bir kahkahası var. Kalınca bir kumaşın yırtılması gibi. Cıyk! Cıyk! Cıyk!

O gün bütün lojman sakinleri baloya hazırlanırken, Feyman teyze her zamanki telaşlı sesiyle yine ortalığı velveleye verip "Suat yok! Bu kez gerçekten kayboldu bu çocuk! Ay yoksa kaçtı mı?!" diye çığlık çığlığa koşturmaya başladı. Ojeli tırnaklarını hiçbir yere değdirmeyerek... Suat'ın sık sık yaptığı bir şeydir saklanmak. Bu yeni bir şey değil. Ama Feyman teyze bu kez gerçekten sararmıştı. Belli ki ortalığı yıkmadan önce bodrum kata, kantin kilerine, arka bahçedeki ağaç barınağa baktıktan sonra başlamıştı bağırmaya. Yani Suat gerçekten kayıptı.

Suat'ın kirpikleri çok güzeldi güzel olmasına ama, bu kirpikler onu güzelleştireceğine tam tersine burnunun üstünde bir çift saç fırçası taşıyormuş gibi bir izlenim yaratırdı. Onu neden sevimsiz bulduğumu şimdi daha iyi anlıyorum. Çünkü gözlerini göremiyordum çocuğun, nasıl baktığını, gözlerinin ne renk olduğunu... Sürekli yere baktığından olsa gerek! Hatta yere bile değil, önüne bakıyordu. Bir de en eğlenceli zamanlarda, örneğin kumsala veya pikniğe giderken, ya da bahçede yakan top oynayacakken, Feyman teyzenin "Ay bu Suat gene yok oldu çocuklar, bulsanıza şunu!" diye ortaya çıkması bütün keyfimizi kaçırıyordu. Önceleri Suat'ı aramak çok eğlenceliydi. Sayesinde sobelemece oyunu müthiş bir gerilim kazanmıştı. Ancak Suat bu gizemli oyunu huy edinmeye başlayınca hepimizin tadı kaçtı tabii. Feyman teyze yine Suat'ın kaybolduğunu söyleyince, hepimiz artık Suat'ı aramak istemediğimiz için hemen evlere kaçıştık. Ne ki Feyman teyzenin feryatlarına dayanamayan büyükler, bizleri Suat'ı aramaya gönderince, cılız ve isteksiz seslerle "Suuuuaaaat, Suuuuaaaat" diye bağırarak, bahçelere, merdiven boşluklarına, inzibat kabinlerine, kalorifer dairelerine dağıldık. Ama bu kez, Suat'ı bulamıyorduk.

Başlangıçta Feyman teyze bu numarayı pek yutmazdı. Arkadaki çayırlığa kurulan konken masasından saatlerce kalkmazdı zaten. Bizlere göre hep fazla kirli olan Suat, sıkılınca hemen puf diye ortadan kaybolur, ta ki akşam karanlığı çökünceye dek ortalığa çıkmazdı. Feyman teyze de nasılsa eve dönecek, diye bu kayboluşların pek üstünde durmazdı. Ama geçen haftakinde, Suat gece eve dönmedi. Feyman teyzenin halini görmeliydiniz. Elektrik çarpışçasına diken diken saçlarla anlamsızca bir oraya bir buraya koşturmaktan deliye dönmüştü. Neyse ki sabaha karşı bizim balkonun altındaki boşlukta büzüşmüş bir biçimde bulduk Suat'ı. Daha doğrusu annem buldu. Üşüttüğü için burnu sümük içinde, gözlerini çapak doluydu. Kırk kirpikli gözlerin ne korkunç olabileceğini siz tahmin edin. Üstelik başına birkaç kene de yapışmıştı. Annem Suat'ı kucakladığı gibi hemen bizim eve getirdi. Feyman teyze oğlunun kafasındaki keneleri görünce, tiksintisini belirten kötü, çok kötü bir ses çıkararak hemen itti Suat'ı. Oğlana sarılmadı bile. Annem bu sahneye çok üzüldü; dudaklarını aşağı sarkıtınca hemen anlıyorum onun üzüldüğünü. Saat sabahın beşi olmuş, hepimizin gözünden uyku akıyordu... Umursamaz babalar çoktan uyumuştu bile. Bazı kapılardan derin horultular duyuluyordu. Herkes Suat'ın bu 'yok oluş' oyununu fazlasıyla kanıksadığından kimse onun için kaygılanmıyordu artık. Ama fena halde üşütmüştü çocuk. Suat'tan köhür köhür öksürükler... ve onca insanın içinde bir tek annemin dudakları sarkıyordu. Annemin hüzünlü gözlerinin salonda beni aradığını fark edince hiç zaman kaybetmeden önüne atıldım. İncecik geceliğime, yalınayaklarıma bakıp hemen kucakladı beni. Muhteşem bir ses: "Yavrum üşüyeceksin!" Dudakları hâlâ sarkık, hatta ağlamaklıydı. Annemi üzdükleri için nefret ediyordum Feyman'dan! Suat'tan, onun hayalet babasından da! Annemin boynuna sarıldım. Yukarıdan bakınca, Suat'ı iskemlede suskunca otururken gördüm. Ayaklarını birbirine dolamış, ileri geri sallanarak baştan ayağa bizi süzüyordu. Suat'ın gözleri sonra... nasıl imrenme dolu, nasıl da bal rengi ve nasıl kızgın! İyice sarılıyorum anneme, iyice, iyice! Suat'la düşmanca birbirimize bakıyoruz. Fakat bu arada, annem "Suat bizde uyusun, ben onu temizlerim" demez mi? Ciyak ciyak ağlamaya başladım. Kıskançlıktan damarlarım patladı patlayacak. Annem tatlı tatlı kaşlarını çatıp susmamı bekliyor. İnatla ağlıyorum ben de. Küçücük ellerimle yüzünü kapatıyorum annemin. Suat bize gelmesin, diyemesem de onu sevmesini hiç istemediğimi annem gayet iyi biliyor. Ama buna katlanmam gerektiğini sessizce öğretiyor bana. Uzun parmaklarıyla saçlarımı sakince okşayarak...

O sabah banyo sobasını yakıp Suat'ı bir güzel yıkadı. Babam gürültüye uyanıp el âlemin kaçık çocuğuna baktığı için annemi azarlayınca azıcık rahatladım. Annem Suat'la mırıl mırıl konuştukça hırsımdan kudurdum yine de, sonra uykusuzluğa daha fazla dayanamayıp babamın yanına yattım. Koskocaman elleriyle sırtımı okşadı benim. İkinci okşamada karanlığa daldım. O günden sonra Suat kendine yeni bir anne bulduğunu sandı herhalde. Sabah akşam sürekli bizim evde. Hatta o kadar alıştı ki susayınca bile bizim eve girmeye başladı. Kirpikleri gün geçtikçe daha bir uzun geliyordu gözüme. Suat'tan kurtulmak için her gece Allah'a dua ediyordum. "Ey büyük Allah'ım" diyordum sesli sesli, "yalvarırım bu Suat manyağından kurtar beni! Annem ona acıyor, acıdıkça seviyor, sevdikçe bağlanıyor. Böyle giderse unutacak beni!" Sonra bu felaket gerçek olmuşçasına hüngür hüngür ağlıyordum yatağımda!

Tam, Suat düzeldi, artık kaybolmuyor, diye büyükler kendi aralarında konuşurken, Suat yine kayboldu. Üstelik baloya gideceğimiz akşam. Herkes baloyu unutuverdi tabii.. Yeni dikilmiş pembe eteğimle, oyuncak bebek gibi ortada kalakaldım. Saatlerce Suat'ı aradık.

Yaz gecelerinin en güzel yanı ateşböcekleri... Ateşböcekleri oldukça korkmuyoruz karanlıktan. Arkadaki çayırlığa, sahildeki soyunma kabinlerine, kantin deposuna, kalorifer dairesine, apartman boşluklarına, merdiven aralarına, her yana baktık. Yer yarılmış Suat içinde. Gece herkes Suat'a seslenirken, o gün bütün olanları tekrar gözden geçirdim: Öğlen servisiyle pazardan dönmüştük, Feyman teyze Suat'ın eline elma tutuşturup hemen konkene girmişti. Sokakta elmasını yemişti. Sonra biz topaç çevirmiştik kızlarla. Suat yoktu. Eve çıkmıştım su içmeye. Kapı açıktı. Annem çocuklardan bıktığı için, birkaç haftadır kapıyı sürekli açık bırakıyordu. Ocaktan henüz indirilmiş düdüklü tencereden fısss diye hava çıkıyordu. Kana kana su içmiştim sonra. Anneme seslenmiş, yanıt alamamıştım; ilkin evde olmadığını sanmış, ev bana kaldı, diye çok sevinmiştim o zaman. Makyaj malzemelerini kurcalamak için yatak odasına girince, annemi yatağına kıvrılmış mışıl mışıl uyurken bulmuştum. Çıplak bacaklarına ince bir pike örtülmüştü. Yatağını açmadığı için belli ki kısa bir uyku olacaktı bu. Hiç ses çıkarmadan yine sokağa çıkmıştım. Sonra fark ettim ki, Suat o zaman da yoktu. Demek oluyor ki akşamdan beri değil, ta öğlenden beri kayıptı bu çocuk.

İşte o zaman kalbime bir şey saplandı benim. Kızgınlıktan gözlerim sulandı. Anneler sinir krizi geçiren Feyman'ın başına toplanmış onu teskin

etmeye çalışırken, içlerinde bazıları fıs fıs fıs Feyman teyzenin ne sorumsuz bir kadın olduğunu konuşuyorlardı. Herkes baloya hazırlandığı için bazı kadınların üstünde allı pullu gece elbiseleri vardı. Ama kimsenin, bizleri balo salonuna götürecek servis araçlarına binmeye cesareti yoktu. Böyle bu durumda Feyman hanımı yalnız bırakmak olur muymuş?! Protokol gereği baloda bulunması gereken babalar çoktan gitmişti bile. Annemi göremedim; anlaşılan Suat'ı arıyordu hâlâ. Bir koşu eve gittim. Babam yatak odasında yatağa uzanmış, dışarıda olan biteni umursamaz bir halde gazetesini okuyordu. Resmi balo giysileri dolabın dış kapağına asılıydı. Önce yanına sokulup komik şeyler anlattım ona. Neden baloya gitmediğimizi sordum. O da zaten canının istemediğini söyledi. Sonra, oyun oynuyormuş gibi yaparak yavaşça aşağı süzülüp yere oturdum. Öyle sessizdim ki hemen unutturdum kendimi. Babam büyük bir dikkatle gazetesini okumaya daldı. Bir süre sonra sessizce sürünerek yatağın altına girdim. Orası daracıktı.

Yatağın altında, karanlıkta ışıyan tekinsiz gözler gördüm; sandım ki bir daha onlardan kurtulamayacağım Bu kez, gür kirpikleri bakışlarını gölgeleyemiyordu. Suat, elini dudaklarına götürüp susmamı işaret etti. Ben de sustum. Ondan sonrasını hatırlamıyorum.

1993, Ankara

Soyunuk

çarçabuk attım başımdan herkesi öte yana geçmek için silkeledim kendimi başkalarından baktım üstümde bir şey kalmamış ellerimle örttüm memelerimi ellerim yetmedi kendimi kaplamaya büyük olasılıkla kâbus görüyorum hiçbir şey bu kadar korkunç olamaz bu kadar korkutucu bu kadar kara babam ölse böyle korkmazdım yalnızlıktan herkes giyinikti bir ben bir ben

en iyisi koşmak ya da birilerinden örtünecek bir şeyler dilenmek yok yok yerlere atıp kendimi bir sinir krizini oynamak bak onu yapabilirim işte o zaman acırlar bana böyle bakmayı bırakıp üşüşürler üstüme üstüme ama yok asla sinir krizini yediremedim kendime ne bakıyorsun be ne bakıyorsun

ne olurdu bir çarşaf incecik de olsa bir örtü topuklarım kapkaraydı aksi gibi temiz giysilerle ölmeliyim ölü yıkayıcılarına rezil olmayalım diye her gece çamaşırlarını değiştiren anneanneminkiyle aynı mı bu korku dirseklerim bumburuşukmuş üstelik ağlayamıyorum da içlerinden bir kadın çıksa loğusa yatağından yeni kalkmış emzirse beni o zaman çözülürüm belki derim ki böyle böyle böyle hatta bir şey dememe gerek kalmaz bile saçlarım bir uzasa yerlere kadar şimdi hemen salkım saçak bir erguvan ağacı gibi durur fark edilmem herhangi giyinik biri gibi

nasıl oldu anlamadım ben kalabalığın içindeydim az önce iskelenin bekleme salonunda yolcuların arasında vapur yaklaşıyordu herkes gibi ben de üst kısımda açık bir yer bulmak için iteledim öndekileri arkadakiler bindi sırtıma bunaldım soluk alamadım çarçabuk attım başımdan öbürküleri öte yana geçmek için silkeledim kendimi başkalarından işte böyle çıplak kaldım

yırtılmış paramparça olmuştu giysilerim ayakkabılarım lime lime yok bayılamayacağım bu saatten sonra bayılırsam numara yaptığımı anlayacak beyaz sütunlar gibi dikilecekler başıma çıplak yerlerimi gözetleyerek çipil çipil açacaklar gözlerini ben buna dayanamayacağım son düdüğünü çaldı vapur

herkesin işi var gücü var aynı benim gibi ve herkes bir yana savurmakta kendi bedenini ruhlarımız arkadan yetişiyor hayata yere düşürdüğümüz ukteleri toplaya toplaya bir ruhun gözle görünür en dokunaklı halidir saydam eliyle bir ümidi kavraması şimdi hiçbiri anlamayacaktır bunu kim bu soyunuk neyin nesi diyecekler bu çıplağın bu çırılçıplağın ve bu cıscıbıldağın giyinik gövdesini yitirdiğini yarım akıllı konuşkan öbekler

anlayamamayacaklar üstelik anlata anlata bitiremeyeceklerdir bu akşam bir kızın nasıl da soyunuk durduğunu ve hiç konuşmadan bön baktığını kalabalığa

iyi de ben zaten konuşmuyorum ki konuşamıyorum yahut ne zaman ağzımı açsam bir eldivenimi kaybediyorum örneğin ya da bir mendili bütün şeylerim düşüyor kendiliğinden konuştukça bir yaprak dökümüne tutuluyorum üşüme duygusunu bilmeyen bir ağaç denli sonunda bu üniformalılar bu memur kılıklı az soru soran adamlar bu gözleri mor halkalı öğrenciler bir de yüksek ökçeli kadınlar koşturdular vapura her yanı kapladılar göz diktiğim yere oturdu gençten bir loğusa gözümün içine baka baka

onlar gittiğinde bir süre sessizdi ortalık parmak uçlarımda yürüyerek bekleme salonundan dışarı çıktım bir taksi buldum şoför yüzüme bakmadı bile evde vereceğim parasını götür beni mavi bir gülümsemeyle bir kadın taksinin kapısını açtı gene mis gibi şampuan kokusu kendine göre bir düzenlilik kimsenin ilişemeyeceği bir kurallılık beni öyle görünce korkuyla çırpındı yerinde ne oldu sana böyle ağlamışsın dedi az önce herkesi kandırdım dedim herkesi

Temmuz 1999, Karşıyaka

Sokak Kadını

Yarasa Sokak’ın canı sıkıldığı bir gündü yine. Olağanüstü sessiz dört hafta geçirmişti. Pazartesi günü çöp arabalarından arta kalan ağır kokuyla bir süre idare etmiş, sonra uykudan uyanan aç bir ayı gibi pençelerini kaldırarak canhıraş bir haykırışla çevreyi korkuya boğmuştu. Bir şey bulamazsa ağlayacaktı. İşte yangın bu nedenle çıktı. Rengi siyaha durmuş o kambur ev, çatısından başladı yanmaya. Uzun süren sessizliği yırtan bu çatırdamayla, mahalleli nihayet bir soluk aldı. Ahşap ev, küçük patlamalarla, o gün seçilmiş kurban olmasına isyan ederek, çevreye büyük ateş topları fırlatıyordu. Ne var ki, sokağın insanları, görkemli bir hıdrellez şenliği seyredermişçesine, evin acısını yok sayarak, çemberi gitgide daraltıyorlardı. Güçleri yetse, üç dilek tutup üstünden atlayacaklardı. Ama bu azgın histerilerini dışavurmamak için, ağlayan çocukların başlarını okşayarak ve evin yoksul sahiplerini teskin ederek, ikiyüzlülüklerini küle batırıyorlardı.

Bir evin yanması çok acıklı bir şeydi. Pamuk yataklardan, tül perdelerden, metal eşyalardan, tekdüze bir inilti çıkıyordu. Bu iniltinin içinde, taksitlere bölünmüş bir hayat, en kullanışsız yastığın kılıfına sokuşturulmuş iki çeyrek altın vardı. O sırada kimse iniltiyi duymadı, aç sokağın çılgın öğürtüsünden başka. Yanık et kokusu duyulunca ateşe yakalanmış bir kedinin korkunç çığlıklarını ancak ayırt edebildiler, anladılar ki yanmak korkunç bir şey... Alevin ne güçlü elleri olduğu yüzlerine vurulunca, birkaç adım geri çekildiler. Heyecanları bittikten sonra, bu kez geç gelen ürküntüyü tüketmeye başladılar. Ev kül olana kadar, tüketecek daha bir dolu şey vardı.

İtfaiyenin sinirli zılgıtları duyulur duyulmaz, püsküllü eteğiyle Seda çıktı ortaya. Sigarası, ağzının kenarına sıkışmış, düştü düşücem bekliyordu. Etli sırtını iyice ortaya çıkaran ucuz penyesiyle, fena halde kısa eteğiyle, hantal hortumları taşımaya çalışan itfaiye erlerinin arasında, dokunulmaz çıplaklığıyla dolanıp duruyordu. Sanki yangının söndürülmesi kendinden sorulurmuş gibi, ellerini beline koymuş, sağa sola direktifler veriyordu. Beceremediniz şu işi, neden geç geldiniz, karşı çatıya çıksanıza! Kalabalığın arasına karışarak, kendinden emin o dik duruşuyla bir şef edası takındı. Oyuncakları yanan çocukları karnına doğru çekti, isteksizce saçlarını okşadı, birkaç dakika sorulması gerekenleri sorup gene gençten bir itfaiye erinin yanına geçti. Siyahtı, iriydi, yangın umurunda değildi.

Yangın yarım saat sonra sıradışılığını kaybetti. Seyirciler, yeni bir şey daha görememenin sıkıntısıyla, kaldırımlara çömelip sigara yakmaya koyuldular. İtfaiye erleri, yangın giysilerini çıkarıp siyah atletlerle ortalıkta dolaşmaya başladılar. Seda, fırsat bu fırsat deyip ayak bileklerini kıracak kadar yüksek ökçeli terliklerinin üstünde kolaylıkla sekerek evine girdi. Bir iki dakikada sonra, bir tepsi dolusu fincanla geri geldi. Adamların arasında dolaşarak neskafeleri dağıttı. Anaç bir edayla yanlarına oturup gelişigüzel bir sohbete daldı. Erler, kendi dünyalarında az rastlanacak türde çıplak duran bu kadının çevresini sarıp hem ağzını hem de göğüslerini seyrettiler. Neskafeleri şekersiz ve soğuk olduğu için, yudumlarmış gibi yapıp, kemerleriyle oynadılar. Gitmeleri gerektiğinde, Seda'ya fazlaca bir yakınlık göstererek kahve kupalarını geri verdiler. Hatta bir tanesi daha ileri gidip Seda'nın tuvaletini kullanmak istedi. Seda, siyah, iri, istekliydi. Neyse ki erleri daha fazla lafa tutamayacağını biliyordu.

Erler koca hortumlarını toparlayıp mecburen orayı terk ettikten sonra, sokak ahalisi sağlam kalan birkaç eşyayı evden çıkarma girişimi başlattı. Her kafadan bir ses, her çocuktan bir soru geliyordu. Yangın mağdurları için yemekler geldi, herkes, biz de kalın, yok yok biz de kalın, demeye başladı, ev bulana kadar... Biri, mağdurları utandırma pahasına, para toplamaktan söz etti. İyi insanlarmış gibi görünmek için bulunmaz bir fırsattı; orada, Vudu dinine inanan bireyler gibi, ateşi seyretmelerinin en doğal açıklamasını yapmak üzereydiler. Ellerinden gelebilecek bir şey mutlaka olmalıydı.

Sokak, yeni bir şeyleri başlatmanın kıpırtısıyla, zevkten dört köşe olmuştu. Erler, sokağın her yerine isli parmak izlerini bırakarak gittiler. Seda yalnız kalmıştı. Etrafındaki curcunaya bakıp, kalabalığın hengamesine girmek için kısa bir süre bekledi. Ne var ki, yangın onun için çoktan anlamını yitirmişti bile. Kahve tepsisini, göğsünün altında taşıyarak evine girdi. Sokak, o sonu gelmeyen iştahıyla tekrar gürledi. Seda'yı geri istiyordu...

Ağustos 2000

Sen Çalmadan Önce

Bu kentte yapılan bütün ödül törenlerinde, hep aynı kişiyi görmeniz mümkündür. Selahattin bey, hiçbir ödül törenini kaçırmaz. Her gün satın aldığı onlarca gazeteyi bir araştırmacı titizliğiyle özenle tarayarak bir ödül haberi arar. Ola ki gazetelerden iş çıkmazsa mahalle dergilerine, meslek odaları bültenlerine, üniversite dergilerine bakar. Büyük kentte yaşamanın en avutucu yanı, hemen her gün birinin ödüllendirilmesidir. Maazallah küçük bir kentte yaşasaydı Hormonsuz Domates Festivali veya Yılın Kabağı gibi yarışmaları, Geleneksel Karadeniz Ördek Kovalamaca Yüzme Şampiyonasını izlemek zorunda kalır ya da belediyenin açtığı Şapka Kanunu temalı kompozisyon ve resim yarışmalarının ödül törenlerine mahkûm olurdu. Üstelik ödül öncesi hengameden, yarışmacıların ödül için çırpınırkenki hallerinden de hiç haz etmiyordu.

Bir keresinde Uluslararası Balık Yemekleri Yarışması'nda, Gençler Fırında Balık dalı için yarışan otuz yaşlarındaki bir aşçının, devasa lacivert balıkları terbiye etmek için çabalamasını izlerken, bir daha balık yiyemeyecek kadar sıkılmış, ödül törenini bekleyemeden salonu terk etmek zorunda kalmıştı. Sonradan akşam haberlerini izlerken, balıkla savaşan genç adamı birincilik kupasını kaldırırken görünce, epey içerlemişti de. Yarışa inanmıyordu yani. Hıza ve eyleme de. Ne hüner umurundaydı ne de çalışkanlık. Yalnızca ödül anlarını seviyordu Selahattin bey. Bir insanın ilgi topladığı o kısacık zaman diliminde yaşadığı kusursuz dengenin, gövdeyi nasıl da diriltip yücelttiğini, ama aynı zamanda, kimi ödüllülerin yüzüne vuran mahcubiyetin veya utku dolu sevincin hep aynı çizgiyle belirdiğini görmekten hoşlanıyordu. Yaşlı, genç, amatör, profesyonel olan herkes ödülünü hakkıyla ya da torpille almış olsun, tuhaf bir benzeşmeşle tek tip bir ödüllüye dönüşüyordu. Her zaman. Sözgelimi, ödüllü kişi fena kamburlaşıyordu hep. Sanki elinde taşıyamayacağı kadar ağır bir şey varmışçasına. Bu ödüllülerin tümü alçakgönüllü ve utangaç olamayacaklarına göre hemen hepsi, hatta en küstah söz edeni bile, illa ki alçakgönüllü bir eğilmeyle bitiriyordu teşekkür sözünü.

Elbette bazı istisnalar hep vardır. Örneğin, ödülü kulis yaparak kapanlar, onur ödülü sahipleri ve fahri unvan toplayıcıları, Selahattin beyin ilgi alanına girmiyordu. Beklentiyi, umudu, sevinci ve başarının yarattığı gururu seviyordu o. Kişinin eşsiz bir an yaşadığı o kusursuz kesiti. Elbette ki gösteri çok kısa sürüyordu. Ödüllünün bu kısa süreli gönencinden hemen

sonra yüzünde tortulanmaya başlayan gelecek kaygısı, sorumluluk ezikliği, onu yutarcasına izleyen Selahattin beyi de aynı bir balon gibi anında söndürüyordu. Hatta için için bir çökmeydi bu. Geleceğin, gelecekteki bütün zamanın bir enkaza dönüşmesi...

Ödül törenlerinin davetsiz konuğu Selahattin bey, her zaman için, kalabalık davetlilerin arasına karışarak, arka sıralarda, numarasının tek sayı olmasına dikkat ettiği koltuğa yerleşirdi. Bu koltuk, aynı zamanda, rahatça kaykılarak sahneyi görebileceği, loş bir kutucuk olmalıydı. Oturma yerinin bütün bu özellikleri yan yana geldiğinde, ödül alan kişilerle ortak bir nadirliği paylaşmanın tuhaf övüncünü rahatlıkla hisseder, bütün gün içinde tuttuğu soluğu yavaş yavaş dışarı salardı.

Bu arada, Selahattin bey, yaşamı boyunca bir kez bile sinema ya da konser bileti almadı, sergileri dolaşmadı, galerilere uğramadı, bir basket maçına gitmedi. Çoğunluğun arasına katılmak için hakiki bir nedene gereksinim duydu hep. Sınanmışların, denenmişlerin, kontrolden geçmişlerin sergilendiği; mikrofondaki sesin patladığı ya da mültivizyon görüntüsünün piksel piksel bozulduğu, hep bir organizasyon bozukluğu yaşanan gösterilerde aldı yerini. Adı sanı duyulmamış küçük gurupların kendi aralarında verdiği ödüllerden, görkemli ödül kutlamalarına değin, hemen hepsinde kendine ayrılmış bir yerin olduğunu varsayarak, zamanlaması iyi bir konuk gibi davrandı hep. Fotoğraf sanatı hakkında hiçbir şey bilmese de, son beş yılda ödül alan fotoğrafçıların adlarını eksiksiz sıralayabilirdi. Yıllar önce kentteki teknik üniversitelerin ortaklaşa açtığı Yılın Mucidi Yarışması'nda, Aynı Anda Dört Yumurtayı Kuluçka Makinesinden Alarak Kontrol Paneline Yerleştirme Makinesi yapan bir üniversite öğrencisinin, yıllar sonra, tasarladığı Konuşma Bellekli Kablosuz ve Görüntülü Telsiz Telefon'la, Sanayiciler Odası'nca verilen Yılın Endüstriyel Tasarımcısı Ödülü'nü alışını izlerken, Selahattin bey neredeyse kendinden geçiyordu. Aynı kişinin onca yıl aradan sonra bile ödülünü alırken gösterdiği değişmezlik, o utkunun yaşlanmaya, yetkinliğe ve ustalığa karşın hâlâ sağlam kalabilen dengesi, Selahattin beyi büyülemişti. Bu rastlantıdan sonra ödüllü kişilerin adlarını listelemeyi hiç ihmal etmedi ve acaba ödüllüler bir daha ödül alacaklar mı, diye sürekli iz sürdü. Ta ki geçtiğimiz haftaya kadar.

Selahattin bey, en son, bir üniversitenin bilim vakfının doğal kaynaklardan ucuz enerji üretimi projelerine ödül dağıtacağı törende görüldü. Ödül günü, kuru temizlemeden gelen takım elbisesini, ütü

kokusundan kurtarmak için havalandırmaya bıraktı. İşten çıktığında berbere uğrayıp ikinci kez tıraş oldu, burun kıllarını kestirdi, ayakkabılarını cilalattı. Eve döndüğünde hafif bir şeyler yedikten sonra duş aldı. Tören küçük bir kongre salonunda yapılacaktı, programın başlamasına birkaç dakika kala salona girip hemen arka sıralara yöneldi. 9, 11, 13 numaralı koltukta başkaları oturuyordu, bir geri sırada ise yalnızca 4 numaralı koltuk boştu. Işıklar sönünce ciddi bir panik yaşadı, çene kemiğini bütünüyle hissetti. Oturanların dizlerine çarparak, sıranın öteki başındaki 1. koltuğa kadar iki büklüm ilerledi. Koridorun yanında olmaktan çok huzursuzdu. Derken, üç sıra önündeki 5 numaralı koltuğu fark edince eğile eğile oraya doğru yürüdü. O sıra salondaki herkes perdeye düşmüş kambur bir gölge gördü. Yaşlı bir çiftin üstünden atlayarak, iki hanımın arasındaki 5 numaralı koltuktaki yerini aldı. Sahne daha iyi görünüyordu ama, çok terlemişti, mecburen kravatını gevşetip ayaklarını topuğuna kadar çıkarmak zorunda kaldı.

Konuyla ilgili kısa bir film gösterisinden sonra, sahneye çıkan şişman kadın sunucu, bütün salonu “r” harfiyle doldurarak, abartılı jestlerle uzunca bir şiir okudu. Şairi bilinmeyen bu şiir, güneşin tanrısal üretkenliğini anlatıyordu. Fazla uzun süren bu tek kişilik gösteriden sonra en zevkli bölüm başladı. Ne var ki ödül verme kısmını öyle aceleye getirmişlerdi ki, mansiyon alan delikanlının titrediğini, ikinci olan kızın birinci olmadığı için biraz kırgın bir hali olduğunu tadını çıkara çıkara seyredemedi. Birinci olan kişi otuz yaşlarında kısa boylu bir adamdı. Önce uzun boylu bir adam edasıyla salonu boydan boya süzdü, iyi bir konuşmacı olmadığına değinerek, yalnızca teşekkür etmekle yetindi. Fotoğrafçılara üstünde çalışılmış bir gülümsemeyle poz verirken, bizimki oturduğu yerde kıvranmaya başladı. Adamın gözlerindeki ateşi emen bir ejderha gibi uzattı boynunu. Dimdik oturmaya gayret ediyordu. Birincinin ödül heykelini sımsıkı kavraması, ona kasılmalarla dolu bir haz veriyor, o daracık koltuğun içinde hafiften titriyordu. Saniye saniye belleğine akıttığı bu mükemmel görüntü sayesinde, duyargaları iyice hassaslaşıyor, daha iyi duyuyor, daha iyi görüyordu. İmrenme ile kutlama arasındaki bu ikircikli duygu, domino taşları gibi sinirlerini tek tek uyarıyordu. Daha çok tükürük üretiyor, koltuk altlarından yoğun bir ter kokusu yayılıyordu.

Birinci olan kişi sahneden indiğinde, Selahattin bey için orada yapılacak hiçbir şey kalmamıştı. Bedenine doldurduğu bu aşırı hisliliği bir an önce eve götürüp, bir kavanozun içine tıkmak istercesine, kendi içinde

hapsetmişti. Bu doygunluk dışarı çıkmasın diye yumruklarını kenetledi, bacaklarını bitiştirdi. Basınçlı bir fıçı gibi yuvarlanarak evine dönecek, birincinin yüzündeki övünçlü ifadeyi anımsayarak, yavaş yavaş aklını süpürecekti. Terli ayaklarını ayakkabılarının içine tıkıştırmaya çalıştığı sırada sahneye devasa bir harp geldi. Gül ağacından yapılan bu dev enstrüman, nefis bir ustalıkla işlenmişti. Harpın alt köşesine bezenmiş yaldızlı iri güller, sahneyi olduğu gibi doldurabiliyordu. Törenlerden sonra yapılan bu küçük konserler, Selahattin beyin ilgisini çekmiyordu ama, altın rengi, uzun bir elbise giymiş genç bir kadının yavaşça harpa doğru süzüldüğünü görünce, birkaç dakika daha kalmaya karar verdi. Kalmasına neden olan tek şey kadındı; kadının ne yapacağı hiç umurunda değildi. Bir yıl boyunca avını sindirecek bir yılan gibi, hazmetmeye bırakmıştı kendini. Onu cezbeden, kadının pullu gözleri, ince ayak bilekleri, bir de mermer gibi ışıldayan göğüs dekoltesiydi yalnızca.

Kadın beyaz kollarını tatlı bir kıpırtıyla kaldırarak, bir sarmaşık gibi enstrümanın çehresini sarıverdi. O hantal müzik aleti, küçük bir çekme hareketiyle, kadının çıplak omzuna bir tüy gibi konduğunda, 5 numaralı koltuğun ödül vampiri Selahattin bey, bulunduğu yere iyice gömülerek gözlerini kıstı. Kadının parmakları tellerin arasında gezindikçe, biri kendisini okşuyormuş gibi hissetti. Kadın, harpın tellerine değil de, tele çarpmasıyla ortaya çıkıp buharlaşan sese bakıyordu sanki. Henüz avcılığı tam öğrenemeyen bir yavru kedinin bebeksi bakışıyla, gözlerini buharlaşmış müzikten ayırmadan, salondaki herkesi kendi kulaklarına, kendi gözlerine odaklamayı başarmıştı. 5 numaralı koltuktakiyse, bulunduğu yere çivilenmişçesine olduğu yerde kasılıp kaldı. Kadının tek bir sesle elde ettiği görsel devinim, onun için büyüleyici bir deneyimdi. Harp sanatçısı kadın, salondakilerin pek aşina olmadığı harpı, kimi zaman vurmalı bir çalgı gibi kullanarak, klasik Batı parçalarını Doğu tartımıyla yorumluyordu. Yaklaşık yirmi dakika süren mini konser sonunda, kadın, incecik boynunu bükerek kan bağı kurduğu enstrümanını omzundan tutarmışçasına kaldırdı. Avaz avaz alkışlara baş eğmeden, mağrur bir gülüşle selam verdi. Sarı bir ışık huzmesi gibi gelmişti, yine öyle yavaşça gitti. Sahne kapkaranlık kaldı.

Salon fısıltılı bir kaynaşmayla boşaldığında, Selahattin bey 5 numaralı koltukta taşlaşmış bir biçimde hâlâ öylece duruyordu. Harp sanatçısı genç kadının beyaz kollarını bir kez daha görmek umuduyla öylece beklerken, yaşamında ilk kez, birinin parmaklarına bu denli dikkatle baktığını hayretle

anlayarak, yüzünü pençeledi. Selahattin beyin, harp sanatçısı kadın çalmaya başlamadan önce zihnine toplamış olduğu bütün ödüllü yüzler, bir bir silinmeye başladı.

Kasım 1999

Yılanlar

“Tek şifası budur” dediler. Kadınlar nasıl da ürktüler. Pis, iğrenç bir şeydi bu.

Yumurtaları ölü düşen kadınlar. İçleri ölüler, tenleri diriler. Sanki hiçbir iç ölemezmiş, bütün kuru kabuklar yumuşakça bir dirimi kayalıklı bir dünyadan koruyamazmış gibi. Sanki hepsi yavrulamakla olurmuş bir tek. Kadınlar, kadınlar... Ham yemişli erkek incirlerin gölgesinde zehirsi acı sütlerle ovula ovula bir türlü doğuramayan, olgun taneli kızlar.

“Tek şifası budur” dediler diye, dağlara tırmandılar. Tepeler güneşte yalımlanan granit yuvalardı. Kemikli ellere benziyordu oradaki çalılar. Kuytulara, dibini dahi göremedikleri kendilerinden daha kuyu kuyulara girdi, kadınlar. Gölgenin en hiç olduğu saatte uyuyan yumurtaları buldular. Yılanların yumurtalarını... Ki bir dişi yılan bile onca yılda karar verir doğurmaya; iklimlerden en iyisini, yağmurlardan en temizini bekleyerek. Ama bu kadınlar, yılanlı zamanların en serin, özenle dokunmuş haznesinde bekleyen kıvrımlı akıntıları bir çırpıda içtiler. Yumurtayı kırıp içine bakmaksızın! İğrendirici bir duyguydu yutaklarındaki. Öldürmek ile öldürmemek arası iki başlı bir düşünce...

Yılanlarda yas. Ta öteki tepelerden duydular kabukların kırılışını. Yetişemediler. Bir taşla ezilen baş gibi büyük bir sancıydı, uzak. Uzak ki, çatırtılı seslerin yamaçlar boyu parçalanarak kırk ölüye bölünmekliğiydi. Her yankı, öldürülüşüydü bir yılanın.

Yılanlar varıp boş kabukların önünde buruk beklediler. Günlerce. Günler kısır bir toprağın dipten vuran ateşi denli kızgınken, bir öç duygusudur hep, tüylü dikenlerde açan mor çiçekler. Yılanlar beklediler. Belki kadınlar döner, yuttuklarını geri tükürürler, diye peşlerine düşmediler.

Aman! Ne beklemektir anlatılamaz. Bir yılanın beklemekten dönüşmesidir, yılan yutan bir kadına. Hatta düşmanla karındaş olmaktır biraz. Biraz sevmektir onu koygun bir dargınlıkla. Ve kötü, çok kötü bir kehanet yaratmaktır, böylesi sabırlı beklemelerin sonu.

Kadınların karnı büyüdü. Hem nasıl! Bal aşerdiler, süt ve badem. Acıktıkça döne döne bir şey çıkıyordu boğazlarına. Uzun, kıvrak bir açlıktı içlerinde büyüyen. Gün geçtikçe sessizleşti kadınlar, gitgide büyüdü karınları. Nasıl da kırmızıydı omurgaları, ne esnek, ne tuhaf çizgiler çizdiler evlerine bir çevrimi tamamlamayan. Yüzleri aynalarda pul pul parladı. Kadınların, kemiksi tarihini için için yalanlaması düşünceyle kavranamazdı

ve onların yüzünde beliren yılan gözü, çıplak gözle bakılsa bile görülemezdi. Uğrun uğrun yaklaşırlardı onlar, sezdirmeden; ve tek söz etmeden sessizce yuvalarına dönerlerdi. Ham yemişli erkek incirlerin gölgelerindeydiler.

Bahar sonu bir ten sıyrıldı her kadından. Bir zar ki dokusunda küflü yaşamaklar. Kader düştü sonra, sonra kuyruk, sonra sokmak üzere sözcükler. Çatal dillerin altındaki zehir torbaları patlamak üzere.

Bir gün tıssslayarak döktüler zehirlerini. “Aslında hiç sevmedim onu” dediler. Dediler de, yılanlıktan kurtuldular.

1994-1999

Gölde

Sandaldan kolunu sarkıtmış, kendini gölün okşayışına bırakmıştı. Gözler kapalı. Gözünün içinde gölden yansıyan ışığın kırmızı gölgesi. Bir gülümseyiş ki gamsızlara özgü hem, hem de çok çekmişlere... Kar tanelerini andıran kristal çiçekler vardı bir de. Hani gözünü kısarak güneşe bakınca milyonca çoğalan. Salıncaklanan bir sandalda, doğadan gelen seslerin alçalıp yükselişini dinlerken, çıplak yerlerine küçük fiskeler atıp hızla uzaklaşan bir dolu kanatlı böcek uçuşuyordu havada.

Ama yeterince yalnız değildi sandalda. Küreklere her asılışında “ınnnh” diye bir ses çıkaran gürültülü bir adamdı yanındaki. Gözünü bir açtı ki, adam kan ter içinde. Burun delikleri genişlemiş, alnında güneş yanığı. Bu tekinsiz sessizlikte kadın ile adam tek söz etmeden ilerliyorlardı.

Sazlıklarla çevrili bir koridora sokuldular. Kadın suya eğilince, turnabalıklarının bir ok gibi atılarak uzaklaşmalarını izledi. Sonra bir ağaç vardı. Gölün bir çayla buluşan boğazında, kusursuz bir bakışımla önlerinde dikili, bir yandan yeşillenirken, bir yandan çürüyen. Suyun içinde yükselen bir beceriksiz büyücüydü, ve gözleriydi ağacın, en fazla birkaç dakika sonra olacakların kehanetini söyleyebilen. Öyle karanlık, öyle uğursuz gözler... Kadın uzanıp ağacın dalına asıldı. Eline gelen diri yaprakların çıtırtılı kopuşlarıyla kabardı içi. Elbette, kürekteki adam bu sesi duymadı. Ölümün cılızlığından mı, yoksa adamın aldırışsızlığından mı bilinmez? Bir bitkinin, çıt diye ölümü de ölümdür oysa. Peki, bir göl nasıl ölür? Hüzünlü bir ses çıkarmadan, azar azar buharlaşarak mı, yoksa tümüyle unutursak mı bir gölü?

Küçük bir çırpınma duydu, kadın. Kurbağalar! Bir dolu kurbağanın avazlı şarkısı, hep bir ağızdan. Kadın avucunda ezdiği yaprakları çiğnemeye başladı. Acı bir yeşillik sardı dilini. Daha doğrudan sözler söylemek üzereydi o an. Birden göğsündeki hava az geldi. İç içe geçen dairelerce esnemek, sudaki yansımaların nasıl kenar çizgisi yoksa öyle dağılmak ve bir şeye benzemek istedi; kurbağa, yaprak, damla gibi, dilini iyi bildiği başka bir şeye... Yaprak kırılganlığında hayattan çıt diye kopmak, ama aslında bir süreliğine ölmek... Baygınlığa, uykuya benzer, içinden görüntüler geçen başka bir körleşmeydi bu. Zümrütlü bir kayanın üstünde güneşlenen toprak rengi bir tosbağanın, kendisini boğacak suya düşmek üzere bakması gibi.

İnsanı ne öldürür? Durduk yerde, kazasız? Bir düşman. Üzüntünü iyi tanıyan biri.

Küreklerle yarılıyordu su. Hani bir kadın, ancak çırılçıplakken yapabilir ya bir takım olanaksız hareketler. Aynı anda başka başka yönlere eğilebilir, bükülebilir acı çekmeksizin! Tam da böyle yarılıyordu göl, beyaz köpükler içinde. Saçlarının arasında kum taneleri vardı kadının. Minicik, kendince ağır; rüzgârla dövülen bir kayanın camlaşmış parçaları... Küp küp kumlar. Kayanın bine çarpılmış ölümleri. Bir kaya yok olur mu bölünerek? Ya bir insan, suya vuran yansısında bulabilir mi çürümekte olan yüzünü?

Kadın suya eğilmiş yüzünü seyrediyordu. Yansımasındaki gözlerin, huzursuz edici bakışlarına baktı yabancılayarak. Görüntü dalgalandıkça halka halka bir kaygı büyüyordu suda. Gölden çıkmak istercesine çırpındı, görüntü. İyice yaklaştı aslına. Ürpertici bir esintiyle birleşti sesi. “Booooğğğğuyor seeeniii bu adammmm...”

Sonra bir el... Kırılgan bir ensenin zalimce kavranışı. Bir insanın kalbi nasıl kırılır? Hiçbir şey demeden hem de. Konuşan onca şeyin ortasında, canavarlaşan bir elin sessizce yaklaşmasıyla... tek söz etmeden. Ama sudaki görüntü, onca çırpınmaya, genizdeki acıya, ciğerin sıkışmasına karşın hiç değişmedi. Suya dağılan saydam ağzından bir soru dağıldı kabarcıklanarak: “Bir... adam... kopkoyu... bir... yalnızlığa... düşer... mi?” Yalnızca gölde ölebilen bir kadının yanında.

1993-1998

Zilşan’ın Ayakları

Çantasından tanıyabilirler Zilşan'ı. Bazı kızlar çantasından belli olur.

Kırmızıdır. Temizliğe gidilen evden bir bayram armağanı –modası geçmiş eski bir eşya nasıl armağan olabilirse işte. Derisi pul pul soyulmaya başlamıştır. Askıları Zilşan'a göre fazla uzun olduğu için mecbur düğümlenir. O düğüm acıtır elbet kızın omzunu; morumsu derin bir oyuk yaratır. Düğüm düğümdür başka şeyler de. Uzun gelen etekler, bir iki numara büyük sutyenlerin askıları, astarı eprimiş paltolar... ve yoksul bir kızlıktır onunki, önce kat yerlerinden solmaya başlayan. Dipdiri bir gövde her an sökülme tehlikesinde.

Üşür. Zamanlı zamansız. Külot, külotun üstüne yün don, onun üstüne naylon bir kombinezon, sonra iki beden büyük bir etek giyer. Sahip olduğu neyi varsa üstünde taşımalıdır, kat kat. Hava almayan gövde terleyerek gitgide acılaşır. Sırtı isilik kaplıdır bu yüzden. Hayalî bir kentin belli belirsiz haritasını taşır teninde. Zilşan, hiç iyileşmeyen bir deriye sarınarak, tepeleriyle ünlü bir şehrin ağrısını hisseder yaralarında.

Âdet günlerinde kırılganlaşır. Tazeliği, ferahlığı ümitsizce özler; şöyle rüzgârda uçuşacak denli hafiflemeyi. Suyun tadı ona acı gelir, kıymalı yemekler tiksindirir, dokunduğu her şey yapış yapıştır. Ama en çok kendi kanından utanır. Eteğine geçecek bir damla kahverengi kandan korkarak giyinir de giyinir. İncecik bir serinlikte doluya tutulmuşça üşümesi, bir kan korkusudur: bir damla kanın bir kızı orta yerde çırılçıplak bırakacak ikinci bir anlamı.

Soyunması bir cenaze töreni kadar uzun sürer. Çoraplarını çıkarırken toz içinde kalır. Tozanlara boğulur soyundukça. Her katta bir toz köpüzü atar üstünden. Çamurlu varoşların kuruyan sözleri. Havasız kalan bacak aralarını kaşır, geceler boyu kaşır. Durmaksızın kanatır kendini. Sivilceleri yer yer çıbanlaşır; küçük bir üzüntünün öfkeye dönüşmesi gibi. Olsa olsa bir tek ayakları güzeldir. Küçücüktür parmakları, bembeyaz ve onların kendinden sedefli tırnakları... İnce bileklerindeki yuvarlak kemikler cam kayganlığındadır, ayak rengi ağımından topuklara doğru pembeye yürür. Çıplak ayağını görseler, hem de Zilşan'sız, asla tanıyamazlar Zilşan'ı.

Yakınlarda bir gökdelen var. Dev bir alışveriş merkezi. Zilşan'ın gözlerindeki yansımada titreşen. Sıvasız bir mahallenin en işe yaramaz görüntüsü. Üstüne kurulduğu tepenin yamacındaki varoşu iyice sakilleştiren, iyice şehirsizleştiren devasa bir korkuluk. Öyle büyüktür ki

oradan yıkılsa, Zilşan ta buradan altında kalır. Ta oradan güneşini keser bir göçerler ülkesinin. Zilşan çamura bata çıka koşar adımla ancak yarım saatte varabilir gökdelene. Ama bir türlü içine giremez. Zilşan'ın gözünde her görüntü bir yaratığa dönüşür o zaman. Bir bunaltı kapanır üstüne, kıpırdayamaz. Alışveriş merkezinin reklam panolarında, tek taş pırlantayla poz veren fondötenli eli bıkmaksızın izleyerek Murat'ı bekler.. Gökdelen, pencerelerinden gece mavisi ışıklar saçan dev bir prizmadır, varoşların yoksul delikanlılarını yutarak beslenen, bir canavar... Güzel yüzleri vardır onun, güzel elleri, ama kötü havalarda handiyse kükreyerek soluk alır. Murat, alışveriş merkezi açılalı beri Zilşan'ı unutmuş mudur? Gökdelenin kaygan ve temiz koridorlarında, sabahtan akşama bıkmaksızın gezinirken?.. Zilşan her gün Murat için babasının cebinden bir sigara yürütüp gökdelenin önünde bekler. Gün geçtikçe ağır giysileriyle sırtı eğrilir. Çok çirkindir, hem de ne çirkin! Yoksulluğun bir kızı köpekleştireceği kadar.

Bir gün dayanamaz, gökdelenin kapısına doğru ilerler. Camdan kanatlı kapılar açılır, cızırdayarak. İçeriden tatlı, şeker kokulu bir ılıklık eser. Zilşan ürkerek geri kaçılır. Sırça kanatlar kapanır. İlerleyince yine açılır, sonra yine kapanır. Bir adım ileri, açııl kule açıl! Bir adım geri, kapan kule kapan! Mahcup bir kikirdeme. Derken elinde manyetik sopasıyla gözaltları torbalı lacivert bir adam dikilir karşısına. Hiçbir şey demeyerek onu gözleriyle biçer:

"nasıl geçilir bu kapıdan sen nasıl geçeceğini bile bilmiyorken daha öyle ellerini kollarını poponu laylım leylim sallaya sallaya geçilmez haaaa önce bir hesap vereceksin niyetini bildireceksin kime kastın varsa bilelim koruyalım senden korunması gerekenleri ışıkları söndürelim ya da hemen kapatalım aramızda geçenleri içerde metalik kapılar insan nefesiyle şişik balonlar konuşan cisimler de var dilini bilmediğin geç geç de gör neler oluyor kulede bir damla kan görürsen ölümü gör bir damla pislik ve omuz omuza bir gönül kırgınlığını paylaşan iki insan geç geç de gör bakalım içerdeki hengameyi duy kendi kendini yürüten bir merdivenin her tamamladığı çevrimde ağlayarak uğuldamasını ve yükseldikçe haykıran bir asansörün yükseklik korkusunu içerde bir karnaval var senin hiç bilemeyeceğin bir panayır güzel ciltlerin soylu tenlerin satıldığı ve boncuklar bir dolu bir dolu kusursuz geometrik hesaplar gel gör bazısı yenir miymiş öğütülür müymüş beton dişlerce sende olmayan?"

Lacivert adamın manyetik sopası herkese bir kez değip bir kez viyaklarken, Zilşan'ın her bir yanına değer. Derisi pul pul soyulmuş kırmızı çantadan yaldızlı kâğıtlar çıkar, bayat kokan bir dudak boyası, çiğ pembe... tükenmezkalemler, üst kapağı kırık bir ayna, kısaca umutsuz bir evcilik oyununun küçük aksesuvarları. Yürüyen merdivenleri çıkarken hayretle çevresini izler. Spot ışıkları altında parıldayan eşyalar bir oraya bir buraya hareket etmektedir. İnsanlar silik. En üst kattan sesler gelir. Çiğnemeler, höpürtüler ve kebap kokuları... ister istemez dededen kalma bir açlıkla yutkunur. Varoşun delikanlılarını bir bakışta tanır. Kare yüzlü, gür saçlı esmerce oğlanlar, karton bir kokakola bardağını koydukları alüminyum bir masanın çevresinde oturakalmış, gelen geçen renkli tokalı kızları hevesle izlemektedirler. Gömleklerini gelişigüzel içine tıktıkları bol pileli kumaş pantolonlarından kabaran doymaz bir merakla, kadınlara bakarlar, genç, yaşlı, sakat, hamile her bir kadına. Sigaralarından beyaz çemberler çıkarak, pudralı beyaz bir elin enselerini okşamasını beklerler. Sonra sıkılınca alışveriş merkezinin içinde tura çıkarlar, zamanı mağaza vitrinlerinde tüketen geniş daireler çizerler durmadan. Gizli kameralar her an üstlerindedir. Zilşan Murat'ı görünce, ki her dört erkeğin arasında bir Murat vardır hep, yanmaz kumaştan yapılmış büyücek bir palmiyenin ardına saklanarak, bir zamanlar kimi ayıp sözler ederek kalbini hoplatan sevgilisinin, şimdi ayıpsız ve çakısız halinden kendine dair en küçük bir hayal bulamaz. Koca bir boşluk açılmıştır Murat'ın yüzünde. Kulenin kapanış saatine değin bir hayalet gibi o köşeden bu köşeye, birinci kattan yedinciye, sağ bölümden sol bölüme dolaşacaktır. Bundan böyle. Her gün.

Zilşan nefretle çamurlu botlarına bakar. Kuleye girebildiğine göre bir mağazaya da girebilir elbet. Satıcı öbür müşterilerle meşgulken, ayakkabı kutularının üstünde sergilenen pırıltılı dore ayakkabıyı hemencecik giyiverir. Kat kat eteklerin altında bir biblo gibi durur ayaklar. Çok geçmeden. Ayakkabıları giyer giymez. Aynada kendine bakamadan daha. Havada bir çemkirme! Korkudan iyice yayılır Zilşan'ın ayakları. Ayakları büyür, büyür, nasırlanır, taraklanır. Tırnakları içine kıvrılır. Parmakları dolama olur. O günden sonra hiç yeni bir şey istemeyecektir.

Kuleden koşarak uzaklaşır. Yana kayan âdet bezinin bacağına yapışan ıslak huzursuzluğuyla asfaltın girmediği yokuşlara vurur kendini, ev bozuntularının arasına. Renkler iyice koyulaşır gözünde ve cansız olan taşlar bile konuşmaya başlar. Gürültü içinde başka bir gürültü duyar, onun içinde kulağını delen bir fısıltı; sözgelimi bir tokmakla zilin bileşiminden

dokunaklı bir ağlayışı ayrımsar ya da bir zerzevatçının megafonundan fışkıran çılgın bir kahkahayı.

Sonra kargalar. Bir dolu karga. Ölüm döşeğindeki birinin ruhunu alıp götürmek üzere. Erken ölümler, bulaşıcı hastalıklar, hepatitler, felçler kadar tanıdık, kara bir sürü! Zilşan'ın halasının damına tünemiş beklemekteler. Zilşan'da bir yarılma. Olacakları önceden bilmenin çöküntüsü. Gecekonduda bir kalabalık... iç avluda hüngürdeyen kadınlar, pencerelere alnını dayayan meraklı çocuklar. Ev ıslak bir köpek gibi kendini silkeler. Kargaların tümü havalanır aynı anda, sonra aynı dama tekrar konarlar. Halanın başında iki kardeş bir oğul. Dövünmekteler. Halanın çenesine, ayaklarına çaputlar bağlanmıştır. Göğsünde bir ekmek bıçağı. Zilşan'da bir çığlık tam da kule uzunluğunda, canhıraş bir haykırış. Bilmez yas tutmanın soyluluğunu, ağırbaşlılığını; bir tek halası vardı tertemiz, tahtaları arapsabunlarıyla fırçalayan, mis gibi. Gecekonduların bembeyaz olasılığı. Zilşan kalabalığı yararak halasının göğsüne kapanır. Başını kaldırdığında bakar ki halası konuştu konuşacak. Dudağında bir kıvrım, soluğunu içine çekmiş söyleyeceği sözü düşünmekte. Ve saçları hızla uzamakta, hızla değişmekte yüzü. Ama kimseyi halanın yaşadığına inandıramaz. Onu diri diri gömmesinler diye çırpınır günlerce. Ve ayakları kanlıdır artık. Hep kanlı.

***

30 Temmuz 1997

Sevgili ağbi. Sen askere gittikten sonra hayatımız iyice kötüleşti. Başımız sağolsun Seher hala vefat etti. Çok çekmedi Allah'a şükür. İki gün yattı, ağrısız, acısız kapadı gözlerini. Ama tek kötü haberim bu değil. Kardeşimiz Zilşan iyice aklını kaçırdı. Hani arada bi Seher hala boşluğa bakıp mırıl mırıl konuşurdu ya, aynı öyle.

Gerçi Zilşan da yapıyodu aynı şeyleri ama, biz anlayamadık. Dikkat çekmek için halaya özeniyo sandık. Ne bilelim... Halbuki sudan korkuyo, bir türlü yıkanmıyodu. Kokusu dayanılmaz olmuştu. Ne bilelim hastaymış meğer. Halam öldüğü gün, Zilşan ortadan kaybolmuştu, akşam eve vardığında halamı ölü bulunca iyice aklını oynattı kız. Geldiğinde ayakları çıplaktı. Tabanlarını cam kesmiş, her yanı kan! Ne oldu, ne bitti anlayamadık, ölü evinde yaralıya kim bakar? Halamın yanına girip sabaha kadar ağladıydı. Onun yüzünden üç gün gömemedik kadıncağızı. Babam, ellemeyin, dedi. Bırakın ağlasın... Halam yaşıyo, diye tutturdu çocuk. Onu konuşurken mi görmüş ne? Tövbe tövbe... Bilirsin çok düşkündü halama. Onun ölümü kızın canına değdi.

Şimdi ayağına hiçbir şey giymiyo. Her gece yaralarından kanlı irin akıyo. Korkuyoz tabi kangren olcak diye. Tabanları kat kat nasır oldu kızın, Zilşan'ı görsen tanıyamazsın. Geçenlerde babam bir dolu sopa attı çocuğa. Delinin biri öldü, biri başımıza kaldı, diye yakınıp duruyo. Annem eridi gitti kadıncağız...

Tek ümidim askerliğini hayırlısıyla bitirip eve dönmendir. Gelirken Zilşan'a bir çift terlik getir. Belki seni dinler... Ola ki seni hatırlamazsa sakın üzülme e mi!

Hasretle kucaklar, gözlerinden öperim.

Selvi

1997, Gümüşsuyu

Bir Dolmuş Şoförünü Sevmiştim

Bizin semtimizde göğe bakınca yıldızlar görünmüyor. Hepsi çoktan soğumuş. Gece ışığı, bozuk yolları aydınlatmaya yetmiyor.

Sokağın diplerine doğru yol alıyorum. Herhalde buraya üfürüldüm ben. Yanlış bir zamanda, yanlış yere düştüm. Çıkmaz sokaklarım, ölüm çukurlarım, kaçak yapan elektrik direklerim, yoksul varoşlarım, öcülü evlerim peşim sıra tangur tungur beni izliyor. Hangi aptalca kararla burada yaşamaya başladığımı anımsayamayacak kadar alıştım bu semte. Diz boyu kar yağardı kışları. Şimdi gri göğün altında çinko çatılarıyla mat ışıklar saçan evler ayazda zangırdıyor. 'Geçiş dönemi' diye adlandırdığım serüvenden hâlâ kurtulamadım. Şimdi, eskidikçe çöken, çöktükçe, içinde yaşayanları kömür gazına boğan evler beni de içine çekiyor. Dostlarım var buralarda. Hep bir kardeşini kaybetmiş. İlk zamanlar, insanlar mor halkalı gözleriyle merakla izlerlerdi beni. Sanki gözle görülen bir hale gibi başımın üstünde taşıyordum ürkekliğimi. Çimleri düzenli olarak biçilen bahçelere öğlen pikniklerine çıkan bir lojman çocuğuydum eskiden, bugünse her an iteklenme korkusu yaşayan öteki mahalle çocuğu denli ağlamaklıyım.

Dolmuşa yine ilk ben biniyorum. Zihnimi sarmalayan bir göz bağım var; çoktan eve dönmüş oyun arkadaşlarıma çaresizce sesleniyorum. Soooobe! Sobe! Sobe! İşe yaramıyor... Hareket etmemiz için daha on üç kişinin gelmesi gerek. Nereden baksan en az kırk beş dakika. Akşamları yitirilen kırk beş dakikalar beni hasta ediyor; ağrıyan başımı cama yaslayıp beynimdeki uğultuyu dinliyorum. Biraz uyumak için neler vermezdim... Şu an yorganı burnuma kadar çeksem, kendi sıcacık içime gömülsem, birbirinden kopuk sahnelerle düşler görsem, uyandığımda o düşleri bağlasam birbirine, iyi bir kehanet biçsem yaşamıma. Küçük çağrışımlarla büyük hikâyeler kursam, hiçbir şey yapmadan, sürekli tavana bakarak... Güne hiç başlamasam.

Yanlarında, akşam yemeği için tavuk kanadı, loto bileti, at yarışı kuponu ve çeyrek altınlarıyla ağır ağır biniyorlar dolmuşa. Herkesin yeri aynı. Genç bir adam yanıma oturup suni deri çantasını dizlerine koydu. Omuzlarının sıcaklığını duyumsuyorum. Bacaklarını bacaklarıma yapıştırdı; leş gibi ter ve sigara kokuyor. Kötü niyetli olduğunu sanmıyorum, ama biraz daha dikkatli olması gerekirdi. Ondan iyice uzaklaşmak için dikleşip cam tarafına dayanıyorum.

İşte hareket! Motor sesini duyunca rahatlıyorum. Beş dakika sonra bir kasiste sarsılacağız. Çağlayan'daki dört yol ağzında ışığa yakalanmazsak sekiz dakika sonra bir çukurdan geçeceğiz. Tespih çeker gibi sayıyorum tabelaları:

STAR MOBİLYALARI

PANEL TEKSTİL SHOWROM

CAFER AYDINLATMA

ÜÇ YILDIZ DÜĞÜN SALONU

ROCKLAND

Dikiz aynasında şoförle göz göze geliyoruz. Gözleri kanlanmış. Gülümserken burnunun üstü kırışıyor.

"Bugün yine geç kalmışsın abla..." diyor. Sırf laf olsun diye.

İlgiyi toplamamak için olabildiğince alçak sesle yanıtlıyorum, "Son anda bir iş çıkıyor işte. Ne zaman erken bitti ki..."

Sıkıntıyla, "Öyle öyle, ekmek parası kazanmak zor" diyor.

Bu sözler çok uzak geliyor bana. Sanki ben ekmek parası için değil de, İngilizce kursu, sinema bileti, giysi, tatil parası, yalnız yaşama ehliyeti için çalışıyorum. Çalışmak zorunda değilim de kendi kendime kaşınmışım. Bu semtteki bütün yoksulluktan tek sorumlu benmişim gibi suçluluk duyuyorum. Nedensiz bir utanç...

Dışarı bakarken, hızla geçen görüntülerin üstüne düşen yansımama bakıyorum. Çok yorgunum, saçlarım darmadağınık, gözaltlarım mosmor, avurtlarım çökük. Bugün nasılsın, diye sorsalar, istesem de kimseyi iyi olduğuma inandıramam. Şu kota belası yüzünden iş arkadaşlarımla yarışmak tüketiyor beni. Aslında bu yaşta daha güzel olmam gerekirdi. Müşteriler için yapılan tanıtım kokteyllerinde sırıtmaktan, günde üç kez diş fırçalamaktan, kimi ihtiraslı iş arkadaşlarıma "bak ben kendi kenarımda iyiyim, sana bir şey yapmayacağım merak etme" manalı tavırlar

göstermekten, kendine kuyruk arayanlara kuyruk, baş arayanlara baş olmayacağımı söylemekten; kriz anlarında birbirinin üstüne suç atan insan dizilimi içinde yer almamak için çırpınmaktan; yalnızca işiyle varolan, işini çıkarıp attığında çırılçıplak kalan zavallı yöneticilerden; yararcı arkadaşlıklardan; her an yerle bir olacak bir oluşumun memuru olmaktan, daha doğrusu memuru olamamaktan bıktım usandım! Sabah uyandığımda patlak gözlerime makyaj yapmaktan, her geçen gün çirkinleştiğimi görmekten de!..

Şoförün ensesindeki kır saçları, direksiyonu çevirdikçe sarsılan omuzlarını inceliyorum. Sigara dumanını üflerken dişlerinin arasından bir ıslık çıkarıyor. Soğuk kış akşamlarında, beni evin kapısına kadar bıraktığı zaman, yarı utangaç yarı istekli gözlerine bakmaktan hiç huzursuz olmuyorum. Uzun parmakları, gömleğinin yakasından görülen kürek kemikleri, bronzlaşmış ensesi, saçlarındaki kırlıklar hoşuma gidiyor. Hatta bana gösterdiği sevecenlikten mutlu oluyorum. Dolmuşa bindiğimde şoför koltuğunda onu görünce bir aydınlık kaplıyor içimi. İş yerindeki kızlara, bir dolmuş şoförünü beğendiğimi, onu her gördüğümde mutlu olduğumu söylesem, eve gelen tüpçülerle, tesisatçılarla yatan sapkın fantezileri olan nemfomanyak bir kadın olduğumu düşünürler. Ama ben biliyorum; birçok insanın kendilerine uygunsuz biriyle belli belirsiz flört ettiğini. Tanıdık taksi şoförlerine; yalnızca üst yarısından tanınan, ayağa kalkınca yabancılaşan banka memurlarına; kuaförlere, market kasiyerlerine, dişçilere, yalnızca o an için, yalnızca orada, onların yanındayken inceden inceye yakınlık duyulduğunu; gündelik yaşamın tekrarından bizi bu uzak ve tehlikesiz yüzlerin kurtardığını, biliyorum.

Şoförün göğsünde uyusam günden arta kalan kâbuslar bitmeyecek. O beni herkesten koruyamayacak. Gerçi, beni incitmeye kalkanın ağzını dağıtır, doğduğuna pişman eder. Orası kesin. Kim bilir, bana dokunmalara kıyamaz belki, söz verdiği saatte gelir alır, canım ne istiyorsa bulur buluşturur, yüzümü dinlediği bütün şarkıların görüntüsüne koyar, başkalarından sakınır beni... Evet, onu neden sevdiğimi anlıyorum. Ona güveniyorum çünkü. Ablamı istemeye gelen eniştemin utangaç yüzünü, babamın anneme bakarkenki tutkulu bakışını yüzünde taşıdığı için; elleri, güvercin delisi dayımın ellerini andırdığı için; ben onu yıllar önce Çanakkale’de terk ettiğim akrabalarıma benzediği için seviyorum.

Bazen onları ürpertiyle özlüyorum. Onların küçük ayıpları nasıl büyük vicdan azaplarına çevirdiklerini gördüm. Şimdi geri dönsem, eminim ki

göğsümdeki boşluğu fark edip aşınmış vicdanımı görecekler. Her şeyi baştan öğretmek için kollarını sıvayıp dünyayı küçük bir şehir sanan genç bir kız yapacaklar beni.

Dizlerimden baldırlarıma doğru bir el geziniyor. İrkiliyorum!

Yanımda oturan genç adamın hızlı soluğu yüzümü yalıyor. Dokunuyor bana. Ter içinde kaldım. Öfkem içime patlıyor. Midem bulanıyor. Yakıyor elleri, canım acıyor. Boşluğuna bir dirsek atsam... Belki şoförle göz göze gelsek derdimi anlar. Ya da elini itip derhal dolmuştan inmesini istesem... Dönüp bağırsam, ona sövsem!.. Sesim çıkmıyor. Sesim, candaki yansımam denli silik, cansız.

Aksi gibi şoförün bakmayacağı tuttu. Gözünü yoldan ayırmıyor. Karanlığı delen otomobil farları gözüme giriyor. Artık onu göremiyorum. Arkada oturanlar her şeyi fark etmiş olmalı. Onun hırıltılarını, benim çaresiz titreyişimi... Bu durumu çok ayıplıyor olmalılar.

Baldırlarımı sıkmaya başladı. Parmaklarını etime geçiriyor. Pantolonumu, üstünde ‘girly revolution’ yazan montumu, kulağımdaki küpeleri bir bir inceliyor. Hiç çekinmeksizin, yalnızca elleriyle değil, gözleriyle de üstüme üstüme geliyor. Parmaklarıyla bacaklarımın arasına bastırıyor. Tiksintiyle kasılıyorum. Aldırmıyor. Gözlerimi ona çevirip dik dik bakamıyorum bile.

Ağlamak çok yorucu. Gözlerim kanlanır, burnum tıkanır, damağımdan boğazıma doğru bir ağrı seğirmeye başlar, başım ağırlaşır, dudaklarım şişer, ıslak kirpiklerim gözlerime batar, kendimi kastığım için dişlerim sızlar; gözyaşlarım bir kibritin kısa ömürlü ateşi kadar sıcaktır, yanaklarımdan süzülünceye yakar beni. Yine de kendimi ağlamaktan alıkoyamıyorum.

Kâğıthane meydanına yaklaşıyoruz. Yanımdaki elini usulca çekip şoföre sesleniyor, “İnecek ver ağbi!”

Çantasını öbür eliyle tutup zorlanarak ayağa kalkıyor. Bacağımda bıraktığı boşlukta, günlerce geçmeyeceğini bildiğim bir ağrı var. Elinin ısısını hâlâ hissediyorum. Evde göz geçirmek için yanıma aldığım dosyaları bir ayıbı saklarcasına kucağıma koyuyorum. Keşke bunu daha önce yapsaydım.

Adam savruk hareketlerle dolmuştan iniyor.

Ama eli?! Beni kurcaladığı eli hareketsiz! Sol kolu omzundan parmaklarına kadar bir baston denli katı. Arkadaki kadın, o dolmuştan iner inmez yanındakiyle konuşmaya başlıyor.

– Tanıdın mı bu çocuğu...

– Yooo, tanımadım. Kimlerdendir?

– Hani bizim Şengül var ya, bohçacı...

– Eeee?

– Hani onun da bir kızı var, anaokulu öğretmeni...

– O kız evlendi mi?

– Evlendi ya, az önce inen adamla.

– Vah vah, yazık olmuş kıza. Sakat adamla evlendirmişler.

– Öyle deme kız. Aslan gibi çocuktu bu. Diyarbakır'da kaybetti kolunu.

– Askerken mi?

– Evet ya. Devlet takma kol taktırmış. Plastikten...

– Tüh tüh.

– Tazminat da vermişler. Her ay kirasını ödüyo.

– İyi bari, onu akıl etmişler.

Dikiz aynasından şoförün kanlanmış gözlerine bakıyorum. Beni korumasını istiyorum, saçlarımı okşayıp 'geçti' demesini... Yine hiç bakmıyor. Vitesi kıvrak bir hareketle değiştirip yokuşa vuruyor dolmuşu. Sabahtan bu yana taşıdığı iki yüz seksen kişiden biri olarak beni düşünüyor mu acaba? Bir an önce eve varmak için gözlerini yoldan ayırmıyor.

Daha ne kadar korkarak yaşayacağım böyle? Kapıcılardan, piyangoculardan, gişe memurlarından, jetonculardan, bütün yabancılardan.

Yok yok! Eminim herkes korkuyordur başkalarından. Ama alışmışlar. Birbirlerine, birbirlerinin korkularına sığınmışlar. O yüzden unutmuşlar korkularını. Buraya geldikleri zaman içlerine düşen tedirginliği anımsamıyorlar.

Bense her şeyi hissediyorum. Bütün gerçekliğiyle. Bütün çıplaklığıyla görüyorum bu şehri. Az önce inen o adam var ya, var ya işte! Siz de gördünüz, elinde bir çanta vardı, hani kemik çerçeveli gözlükleri olan! Meydanda indi. Sinsice uzaklaştı dolmuştan. İner inmez başını çevirip sırıtarak bana baktı! Gördünüz mü? Gördünüz, gördünüz... ama işinize gelmiyor! Bulaşmak istemiyorsunuz kimseye! İşte o adam var ya. Dokundu bana!

1995, Mecidiyeköy

Üşüyen

Omuzlarımda tuhaf bir ağrı var. Kaplumbağaların yorgun yürüyüşleri beni andırıyor sanki. Ben farkına varmadan sırtıma kondurulmuş bir kemik gibi hayat. Sürükledikçe ağırlaşıyor, ben büyüdükçe yük oluyor.

Pencerenin önüne yerleştirdiğim bambu koltuğumda otururken, evdeki eşyanın hayatımdaki yerini düşünüyorum. Antredeki boş lambaya, yatak odamdaki hiç kullanmadığım abajurun ampulünü geçici bir süre için takabilirim aslında. Ama bu düşünce antreyi karanlık kullanmaktan daha sıkıcı geliyor. Mutfaktaki açılıp genişleyebilen yemek masamı küçük olduğu için almıştım. Yemeğe çok sayıda konuğum gelse bile öyle kullanmak istemiyorum. Çünkü onun işi küçük bir masa olmak. Oturma gruplarına koyduğum çiçekli yastıklardan birini yeni bir yastık alıncaya kadar kullanabilirim. Ama olmuyor işte! Şeyler, yüklediğim anlamla birlikte evime yerleşiyor; nerdeyse taşlaşarak... Onları bir daha yerinden kaldıramıyorum. Eşyaya olan bu aptalca bağımlılığımdan ölesiye sıkılırken, nasıl oluyor da rahat edebiliyorum? Kıpırdadıkça çatırdayan bambu koltuğumda, illa ki mavi çiçekli fincanımda kuşburnu çayı içmek de öyle. Bir yanım huzura kavuşurken, öbür yanım huzursuzlanıyor. Üstelik bu huzursuzluğu büyüten, kimsenin bilmediği bir şey yapıyorum ben.

Pencerenin önüne oturup karşı dairedeki kızı izliyorum; saatlerce, yıllardır...

Onu izlediğimi bildiği halde, şimdiye değin perdeleri yüzüme çekmedi. “Al, bak!” dercesine... Önüne geçemediğim rahatsız ediciliğime, yüzsüzlüğüme, hatta zorbalığıma karşın son derede kayıtsız. Oturma odasından onu gözlerken, hakkımda ne düşündüğünü kestiremiyorum. Balkonunda, toprağında yaprak döküntüleri olan birkaç saksı var. Onları neden atamadığını düşünmek bile istemiyorum. Soluğu tükenmiş yüzlerce eşya –kendiliğinden canlanma olasılıklarıyla– öylece bekleşebilir çünkü, bu yeni bir şey değil... Oysa, geçmişte içinden geçtiğim bütün bahçeleri düşününce, bende boşluk duygusu yaratan hemen her saksı, beni ilgilendirmeliydi.

Her zamanki karanlığında oturuyor...

Televizyonun mavi ışığıyla aydınlanan yüzünü görüyorum. Üstünde camgöbeği yeşil havlu elbisesi var. Çocukluğumda annemin diktiği plaj elbisemi andırıyor. Ne severdim o giysiyi, bayramlarda bile giymek isterdim. Annemle didişmem saatler sürerdi. Bu renk ona da çok yakışmış...

İkili koltuğuna uzanıyor.

Televizyona dalan gözlerinde hiçbir görüntünün yansımasını bulamıyorum. Hep yalnız bırakıyor eşyasını. Sanki sahip olduğu her şeye katlanıyor. Tam da bana katlandığı gibi.

Bazen, sürekli beyaz gömlek giyen iri yarı bir genç gelirdi evine. Yaşlılık halini hemen andıran biri. Kendi anahtarı vardı. Oturma odasına habersizce dalıp kızın evini bütün varlığıyla kaplayıverirdi. Sonra birkaç sözcük sıralardı kıza. Benim için şaşırtmaca sayılabilecek bu geliş gidişlere, kızın en ufak bir tepki göstermemesi ilgimi çekerdi. Beyazgömlekli, gelse de gelmese de fark etmiyordu onun için. Televizyonun seyircisiz ekranı denli duygusuzca bakıyordu ona. Olur a, kırk yılda bir kahkaha atarsa, o da gerektiği içindi sanırım. Sarı taksiler, loş devlet daireleri ya da bambu koltuğum gibi değişimsiz bir kahkaha...

Beyazgömlekli birkaç şey anlattıktan sonra kızı öpmeye başlardı. Perdelerini bu durumlarda bile çekmemesine hem şaşırmıyor, hem de çok aldırıyordum. Mutfağa gidip bir fincan kuşburnu çayı hazırlamaya karar veriyordum hep. Bir keresinde, sonuna kadar izlemiştim. Onların sevişmelerini izlemek hem zor, hem de ürperticiydi. Düşmanıyla yatıyordu sanki; düşmanla bir anlaşma yapmış da gereğini yerine getirircesine... Çevremdeki çiftlerin, hele de birbirlerine yakışmıyorlarsa, nasıl seviştiklerini kimi zaman merak ederim. Ne ki görmeye katlanamam. Oysa o gün karşı pencereden gözlerimi alamamıştım. Onları izlerken, içimdeki bütün üzüntülerin buharlaştıran tuhaf bir arınma yaşamıştım. Hani dertleştikçe, dertler daha bir katılaşır ya ve üzerinde hiç durulmayacak şeyler konuşuldukça büyür, büyür, abartılı ayrıntılarla eşsiz bir taşa dönüşür, bir yumruk büyüklüğünde insanın karnına yerleşir... onları izledikçe içimde unuttuğum cismin varlığını duyumsuyor, hatta, kanla beslenen o derdi sevmeye başlıyordum. İleride beni alt edecek bütün urların yegâne sahibi olduğumu, bir yaşamın ne onlarla ne de onlarsız olacağını belliyordum kendi kendime. Bazen öyle durumlar oluyor ki acı çeken herkes ‘zalimiyle’ sözleşme yapıyor. Acıyı biraz olsun unutmak için...

Geçtiğimiz hafta büyük bir fırtına oldu. Ardından müthiş bir yağmur... Pencerenin pervazından içeri dolan yağmur kokusu içimi yıkamıştı. O gece, kızı izlemek yerine yağmuru yeğledim. Ama odanın bir köşesine büzülüp içli içli ağladığını görünce, kendimi ondan alamadım. O sırada, yanına gidip onu avutmak geçti içimden. Annesini yitirmiş bir kedi yavrusundan daha

çaresiz görünüyordu. Üstüne bir kazak giydi, sonra bir hırka, sabahlık, kalın çoraplar... Çok üşüyordu.

Her sabah bambaşka bir insan oluyordu. Giydiği elbiseyi ikinci kez sırtında görmedim. Saçlarını biçimden biçime sokuşu, sürdüğü dudak boyaları, rengârenk penyeleri, farklı tokalarla kullandığı ayakkabıları, etekleri, çeşit çeşitti. Hüzünlü geçen gecelerden sonra, sabahları aldığı umut dolu hallere anlam veremiyordum. Bir ara aklımı kaçıracaktım. Her sabah bir öncekinden başka görünebiliyorken, neden benzer parçalar halinde geceleri çoğaltıyordu? Her geçen saat solgunlaşan bir günlük çiçeklerden farksızdı. Görev edindiği iyilikler yapıyor, kan bağlarının bezdirici ilişkilerini mi yaşıyordu? Çekilmez biri olup her önüne gelene zarar mı veriyordu yoksa? Sonra pişman mı oluyordu? Bu pişmanlığı silmek için pohpohlama dolu yalan cümleler kura kura, kendini, aslında hiç gerçekleşmeyen bir dostluğa, olanaksız bir sevgiliğe mi inandırıyordu? Kimi zaman, özellikle geceleri, temiz kalmış birkaç sözcükle kurduğu soru cümlelerini kendine yönelttiğinde, sus pus yanıtsız kalmaktan yorgun mu düşüyordu? Kişiyi yaşamda dimdik tutan en basit sözcükleri, yani o büyülü ‘evet’i, o soylu ‘hayır’ı, tam zamanında, tam yerinde kullanmayı beceremiyor muydu? Bu yüzden mi soluyordu akşama değin? Ya da, kısacık bir kış gününü, ta annesinden, anneannesinden, büyükannesinden devraldığı kemikleşmiş zamanla birlikte mi taşıyordu sırtında? Daha doğar doğmaz, onun içine yaşlanmış bir korku mu sokuşturulmuştu yoksa?! Bir kadın olma korkusu...

Bir sabah, dolmuş sırası beklerken, sıranın sonundan seslenip bana “Günaydın!” demişti. Çocuksu, sıcak ses rengini, kendisine özgü bir tonlamayla değiştirdiğini hissetmiştim. Beyazgömlekli’ye davrandığı gibi davranmıştı bana da. ‘Madem varsın ne yapalım’ dercesine. O günün akşamı, telefon defterini kucağına alıp bütün numaraları sırayla aradı. Konuştuğu insanların hangisiyle samimi olmadığını, kimi önemsediğini; kimi kırdığını, sevmediğini, sevmek istemediğini; hangisine alıştığını, yüzündeki anlatımdan algılıyordum. Yirmi yedinci sırada aradığı kişi, eski bir sevgiliydi, sanırım. Ondan güzel şeyler duyuyor, bir yandan saçlarını karıştırırken, bir yandan ikili koltuğunda esnek hareketler yaparak yatar duruma geçiyordu. Büyük olasılıkla, birkaç gündür onu düşündüğünü ve bu gece kendisini aramaya karar verdiğini söylüyordu. Yirmi yedinci sıradaki adam buna inanmış olacak ki görüşme epey uzun sürdü. Yirmi yedinci sırada olduğunu bilmeyen adamın keyifle telefonu kapatırkenki halini hayal

ettim. Evet basbayağı yanıltılmıştı. Ama karşı penceredeki kızın, telefonu kapatınca boş boş tavana baktığını görünce, bir insanın anlamsız bir oyunla zihinsel felce uğraması çok daha dokunaklı gelmişti.

Bu gece onu izlerken, camgöbeği yeşilini artık eskisi kadar sevmediğimi anladım. Mutfağa gidip sanırım kendisine bir kahve hazırladı. Pencereye tam karşıdan bakan koltuğuna oturup fincandan bir yudum alırken gözlerini bana dikti. Bir anda göz göze geldik. Bana geriye çekilecek zaman bırakmadı bile. Daha koltuğa oturmadan bana bakmaya karar verdiğini yeni anladım. Niçin hep ben gecikiyorum? Benden birkaç saniye önde olmasına karşın, onun egemenliği neden bu kadar erken çöküyor üstüme? Yıllardır bambu koltuğumda otururken, onunla yüz yüze gelmeyeceğimize eminken! Reçel kavanozunu düşürdüğü için azarlanan çocuklara döndüm. Sırtımdan soğuk ter boşanıyor. Şimdi bir şey söyleyecek, onu duyamamama karşın ne dediğini hemen anlayacağım. Dünyayı hep bu biçinde dinlemedim mi zaten? Hem geç kalan bir algı hem de sezgisel bir oyunla...

Birbirimizin kirpiklerini sayacak denli burun burunayız. Dudaklarındaki o tuhaf gülümseme beni huzursuz ediyor. Saç diplerimden boynuma doğru bir yanma başladı. Bana çok yaklaştı, bana çok hazır. Beklenmedik yüzleşmelerde hiçbir itiraf yeterince itiraf değildir, biliyorum. Şimdi ne diyeceğim ben ona? Durduk yerde! Şu an, kesinlikle kafasını kabuğuna sokmuş bir kaplumbağayım. Şu an o, eline bir süpürge çöpü almış, vahşice gözlerimi oymaya yelteniyor. Oysa birkaç dakika öncesine değin rollerimiz ne kadar farklıydı.

Eliyle yanına gelmemi işaret ediyor.

Ne anlatacak? Yıllardır beni seyretmekten bıkmadın mı, diyecek? Çok hazırlıksız yakalandım. Ondan korkuyorum, evindeki televizyondan, ikili koltuğundan, camgöbeği yeşil geceliğinden, içinde onlarca giysinin olduğunu bildiğim elbise dolabından... Merak, önüme çıkan aşılmaz bir duvar denli büyük bir gölge düşürüyor zihnime. Bu gölgeden kurtulmak için ya duvarı tırmanacağım ya da gölgeye basarak duvar boyu yürüyeceğim. Tırmanmak için yeterince diri değilim. Ondan uzaklaşmayı göze alamam. Kaslarım, damarlarım, parmak uçlarım, benden yana güç üretmiyor. Duvar boyunca yürümekse izini sürdüğüm gecelere yabancı sayılmaz. Bu duvarın yerini değiştirmeli oysa! Pencerenin önüne yerleştirdiği bambu koltuğumu yok etmem gerektiği gibi.

Evden çıkıp onun apartmanına girip kapısına ulaşana değin geçen zamanı tartamıyorum.

Ne ki bahçedeki sarmaşıkları bir kez daha görmeyi isterdim, ya da küçümsediğim kaplumbağa denli, yaşamı ağır gösterime alan bir varlık olmayı... Dönüp koltuğumun bulunduğu pencereye baksaydım keşke. Veya kaç içimlik kuşburnu çayımın kaldığını hesaplasaydım. Ben hesaplayamadım.

Hiçbirini ortalamalara yerleştirip onları çoğaltamadım. Oturma odası yastıkları, abajur ampullerine nasıl tutsaksam bu kıza da tutsak kaldım. Şimdiyse acele etmekten boğazım kuruyor. Onunla bir an önce halletmeliyiz. Her şeyi!

Kapısı aralık. Beklenen bir konuk olduğumdan emin değilim. Beni karşılamadı bile. İçerisi kapkaranlık. Ayakkabılarımı yavaşça çıkarıp gereken yere koyuyorum. Televizyonun çoğalıp azalan ışığı, koridorun sonundaki odada gölge oyunları yaratıyor. Bitmek bilmeyen hastane koridorlarında yürüyor gibiyim. Kaçacak, sığınacak bir köşe olsa keşke! Birdenbire karşılaşırsak ne diyeceğime henüz karar veremedim.

İki elini karnında birleştirmiş ikili koltuğunda öylece uyuyor. Koltuğa sığabilmek için dizlerini kaldırmış. Belki de sıkıntıdan uyuyakaldı. Yıllardır çöreklendiğim koltuktan kalkıp gelmemi beklemekten bezmiş de olabilir. Ama bunu nerden bilebilirdim?

Küçük çiçekli yastığına serpilmiş saçları ne hoş. Dingin göğsü, dudaklarındaki kıvrımın belirginliği de öyle. Geceyi tam anlamıyla içine almış, kapkara bir uyku uyuyor. Uyuyor olmasından çok hoşnudum. Ne büyük şans ki konuşmak zorunda kalmadık. Hep küçücük bir hatamın allanıp pullanarak gözüme sokulmasından korkutulmuşum. Ama geçmişten bir sesin kadife tınısı geliyor şimdi aklıma; kimdi, hatalarımın bile bana çok yakıştığını söyleyen? Annem mi?

Bu oda çok güzel. Bu koltuklar, şu sehpa, duvardaki resimler...

Sessizce gidip televizyonu kapatıyorum. Kararan ekranın vınıltısı sinirimi bozuyor. Birdenbire fazla karanlık oldu. Sesler, kokular, desenler, figürler, karaltılar, renkler akıp gidiyor. Yavaş yavaş ayaklarım yerden kesiliyor. Şu andan sonra göreceğim düşlerde gelecek telaşı olmayacak. Hepsi bitti. Duvar da... Onun gölgesinden kurtuldum. Plaj elbisemi çalan bu kızdan, telefon defterinde yirmi yedinci sıradaki adamı anımsamak zorunda olmaktan, rahatsız edici koltuğuma oturmaktan kurtuldum.

İyi ki gelmekten korkmamışım.

Beyazgömlekli odaya dalıp telaşla bağırmaya başladı. Ağlayarak sımsıkı sarılıyor bana. Hiç yapmadığı şeyler yapıyor; yüzümü okşuyor, gözlerimi öpüyor. Onu bağışlamam için yalvarıyor. Sesi bir mırıltı, işitmekte zorlanıyorum. Bulanık gördüğüm yüzüne öfkesiz bakıyorum. Aslında hiç de öfkelenmemiştim ona. Biraz olsun öfkelenecek kadar dünyaya ısınabilseydim...

Beyazgömlekli'nin yüzündeki korkuya karşılık çok sakinim. Neler söylediğini hiç anlayamıyorum artık. Sahip olduğum bütün kokuları dışarı atan beyaz bileklerime... bileklerimdeki kırmızılara bakıp haykırıyor. Beni yitirmekten korktuğunu sanıyor. Oysa karanlığa istemeye istemeye teslim ettiği biriyim ben. Bir korku. Bir erkek olma korkusu. O da renkten korkuyor. İçimizdeki renkten. Açığa çıkaramadıklarımızdan.

İlk kez ısınmayı özlemeden üşüyorum. Çok güzel üşüyorum...

1995, Mecidiyeköy

DK DOĞAN KİTAP

SEMA
KAYGUSUZ

Esir Sözler Kuyusu

"Yumurta büyüklüğünde olduğuna inandığım bir tutku taşıyorum göğsümde. Pelür bir zarla koruyabiliyorum onu. Şükürler olsun, koçbaşlarla saldıran soruların yıkıcı etkisine, onca narinliğine karşın dayanabiliyor. Yine de, tutkumu haznesinde dengeli bir biçimde taşıyabilmek için sürekli dik ve temkinli yürüyorum. Kaygımsa en az onun kadar büyük. Onu koruyan bir duam da var üstelik: Ey benim güzel Allah'ım! Yetkinlikten, okuruna güvenmeyen kör parmağım gözüne metinler yazmaktan beni koru. Bırak bir gözüm hep kapalı kalsın. Bundan sonra yazarken hiçbir şeyi aktarmak, kurmak, hesaplamak istemiyorum. Dileğim duyumsamak, yalnızca duyumsamak..."

1972'de Samsun'da doğan Sema Kaygusuz, Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü'nü bitirdi (1994). Okul yıllarında, tiyatro, koreografi ve radyoculukla ilgilendi. Öyküleri 1995 yılından bu yana Varlık, Adam Öykü, Düşler Öyküler, Üçüncü Öyküler ve Kitaplık dergilerinde yayımlanan yazar, 1995'te Yaşar Nabi Nayır Gençlik Ödülü'nü, 1996'da Gençlik Kitabevi İkincilik Ödülü'nü aldı. Ortadan Yarısından adlı ilk öykü kitabı 1997'de, Doyma Noktası 2002'de yayımlandı. 2000'de yayımlanan Sandık Lekesi, aynı yıl Cevdet Kudret Edebiyat Ödülü'ne değer bulundu. Yazarın ilk romanı Yere Düşen Dualar 2006'da, ikinci romanı Yüzünde Bir Yer 2009'da yayımlandı.